

OTDK- dolgozat

2022

Pannon Egyetem
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg

Szerencse (vagy befektetés) a szerencsejáték?
A sportfogadás nyomában

Dömötör Dorina

Konzulens: Dr. Antal Anita Phd

Kézirat lezárásának időpontja: 2022.11.14.

Tartalom

Bevezetés	6
1. Sportfogadás lényege, története	7
1.1. Honnan ered a szerencsejáték?	7
1.2. Hogyan működik a sportfogadás?	9
1.2.1. A sportfogadás alapfogalmai	10
1.2.2. Melyek azon legnépszerűbb események, amelyekre fogadni lehet egy mérkőzés során?	11
1.2.3. Milyen platformokon, helyeken tehetünk sportfogadásra pénzt?	12
2. A sportfogadás pszichológiája	14
2.1. Mellan-féle pénzügyszemélyiségi típusok	14
3.2. 5 pénzügyi személyiség típus	15
3. Befektetések típusai	18
4. Helyzetelemzés hazánkban és külföldi kitekintésben	21
4.1. A sportfogadás jogi környezete hazánkban és Európában	21
4.2. Az e-sport népszerűvé válása	22
5. Empirikus kutatás	22
5.1. Kutatási módszertan	22
5.2. A sportfogadás karakterisztikája – 1. kutatási kérdés	25
5.2.1. Demográfiai adatok és sportfogadási szokások	25
5.2.2. A sportfogadók személyiségjegyei	31
5.2.3. Sportfogadó perszónák	35
5.3. Megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek? – 2. kutatási kérdés	37
5.4. Megéri-e a pénzünket szerencsejátékba fektetni? – 3. kutatási kérdés	42
5.5. Tudatosan tudjuk-e kezelni, vagy csupán a szerencsén múlik a sikerünk? – 4. kutatási kérdés	46
6. Összegzés, konklúziók	49
Irodalomjegyzék	54

Ábrajegyzék

1. ábra: A fogadás elterjedésének helyei forrás: saját szerkesztés.....	7
2. ábra: A szerencsejátékok elterjedése Magyarországon forrás: saját szerkesztés.....	8
3. ábra: Labdarúgó mérkőzéseken lévő piacok száma forrás: tippmix.hu.....	11
4. ábra: A sportfogadás két nagy csoportja forrás: saját szerkesztés.....	12
5. ábra: Tippmix szelvény kinézete forrás: https://www.youtube.com/watch?v=KXY5HhVEKm0&list=PLd33GQJnlEcI-ELCljK224O0Eyf3qxw8F	13
6. ábra: Mellan-féle pénzügyiszemélyiség-típusok, forrás: saját szerkesztés Németh Erzsébet – Béres Dániel – Huzdik Katalin – Zsótér Boglárka: Pénzügyi személyiségtípusok Magyarországon – kutatási módszerek és primer eredmények alapján.....	14
7. ábra: Az 5 pénzügyi személyiségtípus Forrás: saját szerkesztés, Szendrei Ádám: Pénzügyi személyiségtípusok. Te melyikbe tartozol? alapján.....	16
8. ábra: A befektetések fő kérdései a megfelelő döntéshez forrás: saját szerkesztés, Pénzügyi Tudakozó (2015) alapján.....	18
9. ábra: Leggyakoribb befektetési típusok Forrás: saját szerkesztés, Pénzügyi tudakozó (2015) alapján.....	19
10. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	25
11. ábra: A sportfogadók száma lakóhely szerint (fő) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	26
12. ábra: A sportfogadók legmagasabb végzettség szerinti eloszlása (fő) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	26
13. ábra: A leggyakoribb sportfogadó helyek (fő) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	27
14. ábra: A mérkőzések kiválasztását indokló tényezők Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve...	28
15. ábra: Sportfogadás gyakorisága a kitöltők körében (alkalom) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	28
16. ábra: A válaszadók 10 feladott szelvényből származó győzelmeinek száma Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	29
17. ábra: A válaszadók átlagban mekkora összegben költenek sportfogadásra egy szelvényen (Ft) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	30
18. ábra: A Likert-skálás elemzés eredménye az 5 fő pénzügyi személyiségtípusra vonatkozóan Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	31
19. ábra: Az 5 fő pénzügyi személyiségtípus jellemzőinek egyezősége a kérdőíves megkérdezés alapján Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	33
20. ábra: Mellan-féle személyiségtípusok megoszlása.....	34
21. ábra: Túl sokat költ sportfogadásra? Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	35
22. ábra: A sportfogadók válaszai arra, hogy tekintettek-e már vagy jelenleg tekintenek-e befektetésként a sportfogadásra Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	38
23. ábra: Mennyi ideig/ideje fektetik a pénzüket a sportfogadásba? (fő) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	39
24. ábra: A sportfogadók milyen időtartamra tervezik a befektetésük nyereségessé válását Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	39
25. ábra: Átlagos vs befektető sportfogadók átlag tétje (Ft) Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	40
26. ábra: Sportfogadás „befektetőinek” legmagasabb iskolai végzettsége Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	40
27. ábra: Más pénzügyi befektetések ismerete Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	41

28. ábra: A befektetések fő kérdéseinek megfeleltetése a sportfogadással Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve	42
29. ábra: Nyereséges összességében sportfogadásba fektetni? Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	44
30. ábra: Nyereség-veszteség kalkuláció a kérdőív adataiból származtatva Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve	45
31. ábra: A befektetők mennyire döntenek tudatosan vagy a szerencsére bízva Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve	46
32. ábra: A szelvény elkészítésének ideje a befektetők körében Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve.....	47
33. ábra: A befektetők mérkőzés választásának indokai Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve...	48
34. ábra: A legmagasabb iskolai végzettség kódolása Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve	48
35. ábra: A tudatos döntés és a legmagasabb iskolai végzettség számértékei Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve	49

Bevezetés

Kutatásom során a szerencsejátékot, ezen belül a sportfogadást helyezem a fókuszba, ugyanis jelenkorunk egyik nagyon népszerű szokása a szerencsejáték, azon belül is a sportfogadás. Ez lehet egy nagyon addiktív tevékenység is, hiszen sokaknak ugyanolyan nehéz leszokni róla, mint a dohányzásról, alkoholos tartalmú italok fogyasztásáról vagy más káros szenvedélyről. Azonban olyanok is vannak, akik befektetésként gondolnak rá, ebben látják a pénzszerzés legjobb, leggyorsabb és legnyereségesebb lehetőségét.

A kutatás **célja** a sportfogadást feldolgozni, pszichológiai, pénzügyi/befektetési aspektusból is. Az alábbi **kutatási kérdésekre** kerestem a választ:

1. Miképpen adható meg a sportfogadás „karakterisztikája”, azaz milyen sportfogadási ismeretekkel, szokásokkal rendelkeznek az emberek?
2. Megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek?
3. Megéri-e a pénzünket szerencsejátékba (sportfogadásba) fektetni?
4. Tudatosan tudjuk-e kezelni vagy csupán a szerencsén múlik a sikerünk?

Munkám módszertanilag az alkalmazott kutatásokon belül egy *értékelő kutatás*, a kutatási problémák meghatározásából fakadóan *feltáró* jellegű, más szempontból pedig *kvantitatív*nek tekinthető. A dolgozat primer és szekunder kutatást is tartalmaz. A szekunder kutatási részben dokumentumelemzéssel a probléma feltárásához rendelkezésre álló dokumentumokat, adatokat elemzek. Ezt követően végzett *primer kutatás* során információk gyűjtésére és elemzése kerül sor online kérdőíves felméréssel, mely alkalmas leíró, magyarázó és felderítő célokra. Az adatokat statisztikai módszerekkel dolgozom fel, illetve perszóna elemzést végzek.

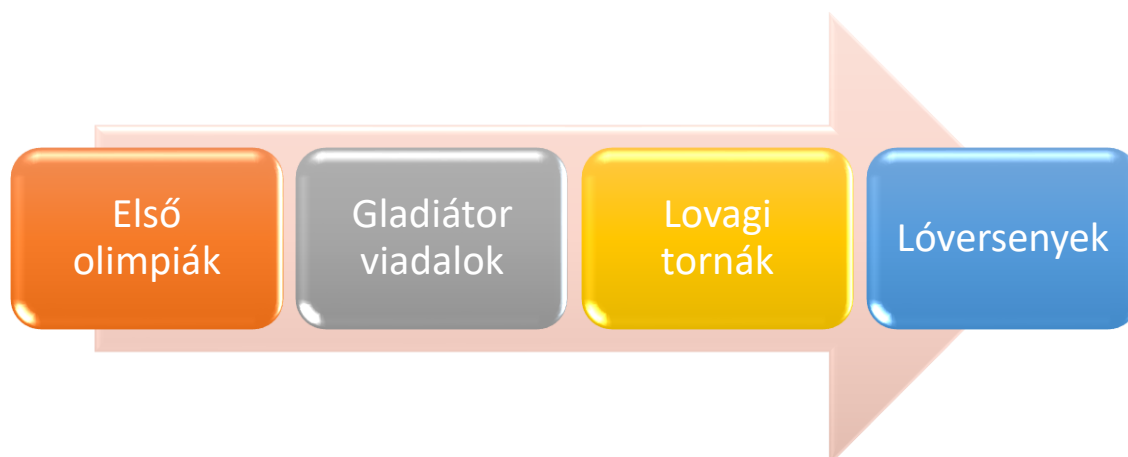
Manapság sok helyen, akár élőben is lehet sportfogadást tenni, de nem volt ez mindig így. A dolgozat során feltárom, honnan ered a sportfogadás, illetve hogyan működik. Ahhoz, hogy teljes képet kapjunk fontos megismerni a kapcsolódó alapfogalmakat, illetve azt, hogy milyen eseményekre hol lehet pénzt költeni. A sportfogadásnak van egy izgalmas pszichológiai oldala is, hiszen nem elég egy jó szelvényt készíteni, sokan beleesnek abba a hibába, hogy függőség alakul ki náluk. A sportfogadás pszichológiáján belül feltárom a különböző személyiségtípusokat a pénzügyi cselekedetek, döntések, attitűdök alapján. Ezt követően a befektetések fő jellemzőit ismertetem, hogy később meghatározhassam, hogy a

sportfogadás beleillik-e a sorba. Az empirikus részben szereplő primer kutatásom hozzásegít a feltett kutatási kérdések megválaszolásához.

Dolgozatommal egy népszerű, sokak által ismert tevékenységet vizsgálok közgazdasági szempontból, hiszen ma már ez sem csupán egy játék, hanem sokak által akár befektetési formaként kezelt megoldás, vagy rosszabb esetben egy függőség. A kutatás **eredménye** a sportfogadás múltjának feltárása, a sportfogadók karakterisztikájának megadása, a szakirodalomban szereplő személyiségtípusoknak történő, valamint befektetési lehetőségként való megfeleltethetőség vizsgálata. Kutatásommal gazdagítani kívánom a téma kapcsán fellelhető, jelenleg hiányosnak értékelhető empirikus kutatások körét.

1. Sportfogadás lényege, története

1.1. Honnan ered a szerencsejáték?

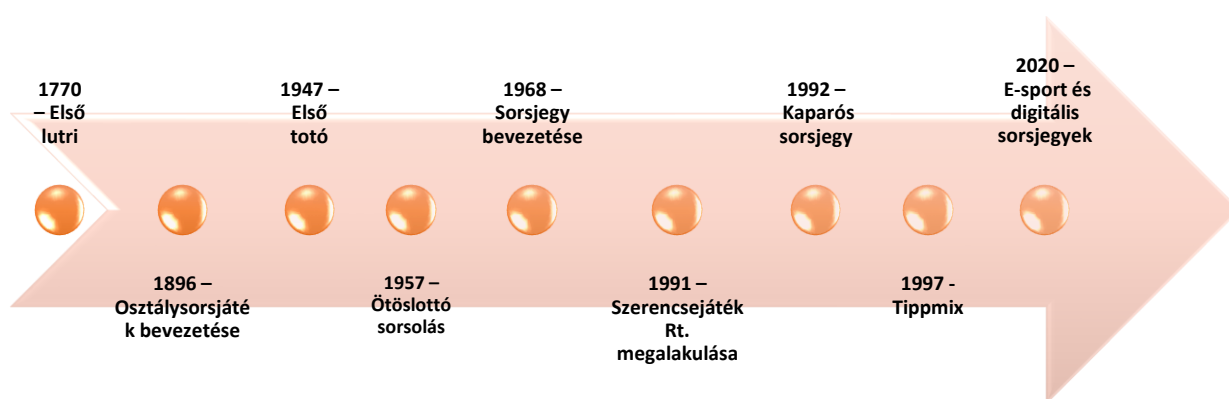

1. ábra: A fogadás elterjedésének helyei
forrás: Sportfogadás online, 2022 alapján saját szerkesztés

Sokan úgy tartják, hogy a sportfogadás egyidős az olimpiák rendezésével. Az emberek szívesen fogadtak egymás között is arra, akit épp ismertek, vagy akit erősebbnek, jobbnak tartottak. Természetesen ekkor még nem léteztek fogadóirodák, amelyek lebonyolították volna ezeket a tippeket, az emberek egymás között rendezték a tétet (1. ábra).

Később az ókori Rómában a gladiátor viadalokon is fogadtak egymás között a kilátogatók, habár akár halálos kimenetűvé is válható küzdelmek folytak az amfiteátrumokban. Augustus császár azonban betiltotta az egyre komolyabbá váló fogadásokat és csak később lett újra az átlagembernek engedélyezett (Sportfogadás online, 2022).

A középkor során a lovagi tornák váltották ki a lakosságból ismét annak az örömét, hogy valakinek szurkolhattak, valakinek a győzelmében bízhattak. Igyekeztek azonban már ebben az időszakban is gátat szabni a szerencsejátéknak, azon belül is az ehhez hasonló eseményeken az úgynevezett sportfogadásnak, azonban nem tudták teljesen kizárni az életből, hiszen mindig volt valamilyen újabb esemény, ami lázba hozta az embereket. A 19. századtól aztán a lóversenyek kezdték el uralni a szerencsejáték piacot főleg Angliában, amelyet a Királyok Sportjának is neveztek. A történészek kutatása alapján elmondható, hogy 1790-ben Harry Odgen volt az, aki először adott különböző esélyeket a versenyen elinduló lovaknak, ezeket az esélyeket ma már odds-nak nevezzük.

2. ábra: A szerencsejátékok elterjedése Magyarországon
forrás: Maradjonjatek, 2022 alapján saját szerkesztés

Magyarországon legelőször lóversenyeken kezdődött el a tippelés, majd a **totószelvények** voltak hazánkban az első szerencsejátékok. Az **első hazai lottósorsolás** Mária Terézia idejéhez köthető (2. ábra). Egészen pontosan **1770.** szeptember másodikán az akkor még **lutrinak** nevezett szerencsejátékon, a mai lottóhoz hasonlóan 90 számból húztak ki 5 nyerőszámot. Közel **másfél évszázadig** ez volt a legnépszerűbb szerencsejáték hazánkban. **1896-ban** bevezették az úgy nevezett **osztályosjátékot** is az országban. A játékosok fele visszakapta a feltett tétet, akik viszont a próbálkozók másik felébe tartoztak, benne maradtak a játékban. A második körben már nagyobb volt a nyereség, de a játékosok csak kisebb százalékát húzták ki nyertesnek. Így ment ez folyamatosan, amíg egy győztes maradt a legnagyobb nyereséggel. Ez a játék hozzájárult a millenniumi kiállítás költségeinek csökkentéséhez, ugyanis ebből próbálták nagy részben finanszírozni (Maradjonjatek, 2022)

A II. világháborút követő első olimpián való részvétel és az arra történő felkészülés hatalmas terheket rótt a sportolókra és az egyesületekre egyaránt. A finanszírozás

megkönnyítésének lehetőségét a szerencsejátékban, azon belül is a sportfogadásban látták. Ekkor terjedt el hazánkban a 12 főmérkőzéses angol **Totó**, amelyet a **modern magyar sportfogadás időszakának kezdeteként** tartanak számon a történelemben: az 1947. október 19-ei **magyar labdarúgó bajnoki forduló mérkőzéseire** lehetett először totózni Magyarországon. A Totó elterjedésének segítségével a sportvilág hatalmas támogatásban részesült, amelyet az olimpián elért eredmények is hűen tükröznek.

1956 karácsonyát követően került sor a mai is ismert lottójáték bevezetésére, amelyet az ötletgazdák a lakásépítés megsegítésére terveztek felhasználni. **1957-ben** tartották az **első Ötöslottó sorsolást** és 6 hetet követően meg is született az első telitalálatos szelvény. Ekkor még tárgynyereményeket is sorsoltak az igencsak jól fizető lottó mellé.

Az **1968-as olimpia előtt** ismét szükségessé vált a bevételeket növelni. Ekkora kezdtek az akkor még kezdetleges **sorsjegy árusítását**, ami egy gyűrűzárral ellátott borítékos sorjegy volt.

1962-ben tartottak először **televízió által közvetített lottósorsolást**, majd minden héten különböző helyszínekről adták hírül a heti nyerő számokat a lakosságnak.

1991-től nevezhetjük majdnem mai nevén a Szerencsejáték ZRt-t, azonban akkor még csak Rt-ként működött a Sportfogadási Lottó Igazgatóságból megalakulva. 100%-ban állami tulajdonú céggként működött, amelyet a szerencsejáték-törvény és a Szerencsejáték felügyelet befolyásolt. **1992-ben** megjelentették a **kaparós sorsjegyeket**, azóta a mai napig folyamatos az új sorsjegyek megjelenése.

1997-ben indult útjára a **Tippmix**, ami 1999-ben egészült ki a Góltotóval. A Tippmix a sportfogadás egyik legnépszerűbb változata, amely kezdetben csak heti egy alkalomról mára már napi több száz eseménnyel igyekszik kiszolgálni a sportfogadás szerelmeseit.

2020-ban a sportfogadási kínálatot már az e-sport mérkőzésekkel is kibővítették, illetve megjelentek a kínálatban az e-sorsjegyek is, amely minden digitális készülékről elérhető a teljes nap folyamán.

1.2. Hogyan működik a sportfogadás?

Ahhoz, hogy megértsük a sportfogadást, először fontos tisztában lenni a legyakrabban használt kifejezésekkel és alapfogalmakkal. Ezen kívül jelentőséggel bír az is, hogy milyen platformokon adhatjuk le a tippünket és azt milyen kombinációkkal, variációkkal tehetjük meg. Ezen felül a győztes szelvény kifizetésének is különböző módjai vannak, nem csak a mérkőzés végén nyerhetünk bizonyos esetekben a megjátszott mérkőzésen. Jelen fejezetben a felsorolt témákkal fogok foglalkozni a szélesebb látókör kialakítása érdekében.

1.2.1. A sportfogadás alapfogalmai

Annak érdekében, hogy sikeresek tudjunk lenni a sportfogadásban, a szerencse mellett szükségünk van a megfelelő tudásra is. Ehhez pedig elengedhetetlen az alapok, alapfogalmak ismerete a sportfogadás tekintetében is.

Az egyik talán legfontosabb kifejezés az **odds**, amely „Valamilyen sportesemény adott kimenetelének a nyereményszorzója (szorzója).” (Az Online Sportfogadás Világában Használt Leggyakoribb Kifejezések) Ha egy csapat neve mellett azt látjuk, hogy az említett odds például 3,20, akkor az azt jelenti, hogy ha 1000 Ft-ot teszünk fel tétként arra, hogy az említett csapat győz az adott meccsen, és ez tényleg megvalósul, akkor a nyeremény az 1000 Ft 3,20 szorosa lesz, azaz 3200 Ft-ot lehet felvenni.

A **tét**, azt az összeget jelenti, amennyi pénzt felteszünk egy adott csapat győzelmére vagy más egyéb esemény bekövetkezésére. A magyar Tippmix esetében minimum 200 Ft-os fizetendő összeggel kell játszánunk akkor is, ha sima vagy kombinációs szelvényt adunk fel a lottózóban.

Mint már az előbb említettem, a sima tétrakáson kívül - amikor feltesszünk a pénzünket bizonyos eseményre egy adott szelvényen – létezik **kombinált fogadás** is. Ebben az esetben több eseményre fogadunk, és a különböző oddsok összeszorzódnak egymással. A megértéséhez egy példán keresztül mutatom be a kombinált fogadást. Ha azt feltételezem, hogy fogadok egy 2x, 4x, 5x-ös oddsra is, akkor ezeket a nyereményszorzókat össze kell szoroznunk, azaz: $2 \cdot 4 \cdot 5 = 40$ -szeres pénzt nyerhetünk a feltett tétből, amennyiben minden esemény az általunk eltervezett módon megvalósul. Ebben az esetben a szerencsés 1000 Ft-os tétből 40000 Ft-ot tudhat magáénak győztes szelvény esetén. Ehhez azonban mind a 3 eseménynek teljesülnie kell, nem elég, ha csupán két mérkőzésen érik el az áhított végkimenetelt.

A **nyeremény** az az összeg, amelyet a sikeres fogadás után megkap a sportfogadó. Ez, ahogy az előbbieken is történt, könnyedén kiszámítható a feltett tétből és a megfogadott odds-okból.

1.2.2. Melyek azon legnépszerűbb események, amelyekre fogadni lehet egy mérkőzés során?

Ha felkeressük a hazai Tippmix.hu oldalt, amely a Szerencsejáték Zrt. hivatalos oldala, láthatjuk, hogy például egy átlagos labdarúgó meccsre akár 134 különböző eseményre tehetjük fel tétjeinket. (Tippmix.hu) (3. ábra)

Labdarúgás	Tenisz	Kosárlabda	Jégkorong	Kézilabda	...
SORSZÁM	ESEMÉNY, IDŐPONT	HAZAI	DÖNTETLEN	VENDÉG	PIACOK
7 6 1 3 9	Labdarúgás, Olasz A Napoli - Bologna 10.16. 18:00	1,19 H	5,75 D	10,50 V	+134 >
7 5 3 4 6	Labdarúgás, Bundesliga 1. Bayern München - Freiburg 10.16. 19:30	1,28 H	5,50 D	7,00 V	+134 >
3 3 7 4 4	Labdarúgás, Francia bajnokság Paris SG - Marseille 10.16. 20:45	1,39 H	4,60 D	5,75 V	+134 >
7 6 2 5 2	Labdarúgás, Olasz A Hellas Verona - Milan 10.16. 20:45	6,00 H	4,30 D	1,41 V	+133 >
7 6 3 6 5	Labdarúgás, Olasz A Sampdoria - Roma 10.17. 18:30	5,00 H	3,90 D	1,75 V	+133 >
3 0 5 4 2	Labdarúgás, Görög bajnokság Olympiakosz - PAOK 10.17. 19:00	1,63 H	3,30 D	5,25 V	+99 >

3. ábra: Labdarúgó mérkőzéseken lévő piacok száma
forrás: tippmix.hu

A teljesség igénye nélkül, igyekszem összeszedni a legnépszerűbb eseményeket. Ahogy a 3. ábrán is látszik, először a játékidő **végeredményét** tippelhetjük meg, azaz, hogy a hazai, vendégcsapat nyer vagy esetleg labdarúgó meccs esetében döntetlen eredménnyel záródik az összecsapás. Ezen kívül lehet **kétesélyre** fogadni (például a hazai csapat nyer vagy döntetlen lesz, így mindkét esetben nyerünk, ha nyer a hazai csapat vagy ha döntetlennel zárul a találkozó), meg lehet tippelni a legeredményesebb támadóknál, hogy éppen az adott mérkőzésen **szerez-e a gólt**, meg lehet tippelni az **első 10 perc eredményét**, illetve a **félidőt is**. A sportfogadó **hendikepre** is tud fogadni. Ez azt jelenti, mintha a másik csapat előnyről indulna és a másiknak annyival több gólt/pontot kell szerezni és úgy győzni. Azaz, ha azt fogadjuk egy foci meccs esetén, hogy Hendikep 1:0 és a vendégcsapat nyer, akkor nekik legalább 2 góllal kell felülmúlniuk az ellenfelüket. Ezen kívül választhatjuk azt is, hogy **mindkét csapat szerez gólt**, a csapatok **hány gólt szereznek**, **lesz-e kiállítás**, **hány szögletet** fognak elvégezni a csapatok a mérkőzés során, de a **pontos eredmény** is megtippelhető.

A hazai sportfogadási oldalon **18 sportág** közül választhatnak az érdeklődők, és minden sportág esetében az adott specifikumoknak megfelelő eseményekre tehetjük fel az arra szánt pénzünket. Röplabdában fogadhatunk szettekre, kosárlabdában dobott pontokra, illetve a különbségre, míg például dartsban, hogy lesz-e 180-at elérő dobás.

A legkülönfélébb lehetőségekre is lehet fogadni, főként az online sportfogadásokban, illetve külföldi szervezeteknél. Akár már arra is, hogy a 2022. telén megrendezésre kerülő világbajnokságon mely csapatok jutnak tovább a csoportkörből vagy éppen ki emelheti a magasba majd a győzelemért járó világbajnoki serleget.

1.2.3. Milyen platformokon, helyeken tehetünk sportfogadásra pénzt?

2 nagy csoportra bonthatjuk a sportfogadási lehetőségeket. Beszélhetünk **online**, illetve **offline sportfogadásról** egyaránt. (4. ábra)

4. ábra: A sportfogadás két nagy csoportja
forrás: saját szerkesztés

Az offline fogadás legnépszerűbb formája hazánkban a már többször is említett Tippmix.

Ahhoz, hogy fogadni tudjunk egy lottózóban, egy szelvényt kell kitölteni (5. ábra). Maximálisan **20 esemény kimenetelét** fogadhatjuk meg egy segédszelvényen, de a további szelvény opcióval még pluszban 10 eseményre adhatjuk meg a választott tippünket. Annak érdekében, hogy ki tudjuk tölteni a megadott papírt, először meg kell ismerkedünk az **aktuális fogadási ajánlatokkal**. Ezt megtehetjük ma már online a tippmix.hu felületen, illetve az erre a célra készített „újságokban”. A megjelent események egy **5 jegyű számkóddal** rendelkeznek, ezt a számsort kell a segédszelvényre írunk, oszloponként egy-egy számjegyet. A kimenetelt az oszlopok alatt választhatjuk ki, dönthetünk a hazai csapat (H betű), a döntetlen eredmény (D betű) és a vendégcsapat (V betű) mellett is, azt a négyzetet kell beikszelni, amelyet választottuk. Ha viszont más kimenetre szeretnénk fogadni, azt a már említett helyeken kétjegyű számmal jelöljük, azt a már megadott öt számjegy melletti két oszlopban kell jelölnünk. Alap esetben a szelvény alján annyszoros kötést kell jelölni, ahány eseményre szeretnénk tippet leadni, de kombinációk esetén már kicsit bonyolultabb a jelölés, annak egy külön oszlop van szentelve. A kötések száma alatt kell kiválasztanunk a tétet is,

hogy a szerencsejátékhoz tartozó gép felismerje a kitöltött szelvényhez kapcsolódó adatokat. (Szerencsejáték Zrt.)

Manapság azonban már sokkal egyszerűbb módja is van egy szelvény elkészítésének. Az **online felületen** egyszerűen kijelölhetjük, mely eseményeket szeretnénk megfogadni, majd beírva a tétet kaphatunk egy számsort, amelyet **2 órán belül a lottózóban bemondva** már ki is fizethetjük a szerencsejátékunk árát és megkapjuk a játékot igazoló szelvényt, nincs szükség különböző számkódok megnézésére és papír kitöltésre.

5. ábra: Tippmix szelvény kinézete

forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=KXY5HhVEKm0&list=PLd33GOJnEcI-ELCljK224O0EYf3qXw8F>

Online formában nagyon sok különböző sportfogadó weboldallal találkozhatunk. Elsősorban a legnépszerűbbeket szeretném bemutatni, mivel a használatuk szinte teljesen ugyanolyan minden esetben. A 3 talán leginkább közkezdvelt felület a Bet365, a BWIN és az UNIBET. (Sportfogadási oldalak online: A legjobb bukmékerek rangsora) Fontos kiemelni, hogy kellő odafigyeléssel válasszunk sportfogadáshoz online felületet, hiszen nem mindegyik megbízható még akkor sem, ha licensszel rendelkeznek. Több oldal is bónusszal csalogatja oda az érdeklődőket, amellyel már megalapozhatja a jövedelmét a játékos.

Online fogadás esetében hasonlóan zajlik a fogadás, kiválaszthatjuk a számunkra érdekesnek tűnő eseményeket. A különbség az, hogy ebben az esetben nem kell személyesen elmennünk a lottózóba feladnunk a szelvényünket. Élő eseményekre is leadhatjuk voksainkat, illetve egyes platformokon már a mérkőzés vége előtt is kivehetővé válik a nyeremény. Az online platformokra már előre pénzt kell feltölteni. Általában mi határozhatjuk meg, hogy pontosan mennyi pénzt akarunk befektetni és sok esetben már a felületek is felhívják a figyelmet arra, hogy ne váljon a sportfogadás káros szenvedéllyé. Ezáltal megadhatunk havi, heti limiteket, hogy ne engedjen minket a felület befizetni újabb

és újabb összegeket. Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a **sportfogadás akár ugyanolyan káros lehet**, mint az alkoholizmus vagy éppen a dohányzás. Fontos a mértékletesség megtartása és az átgondolt pénzköltés annak érdekében, hogy ne váljunk a játék rabjává, ne megszokássá váljon a kerestetünk elköltése ilyen platformokon.

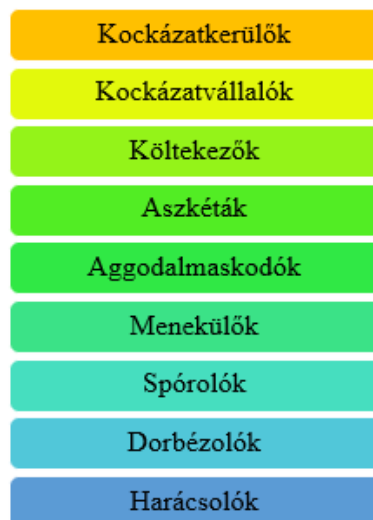
2. A sportfogadás pszichológiája

A pszichológia a sportfogadás szempontjából is fontos szerepet játszik. Több embertípust azonosíthatunk, többféle karakter felrajzolása is lehetséges abból a szempontból, hogy mennyire nagy tétet választanak, milyen gyakran fogadnak, hány eseményt tippelnek meg, illetve, hogy képesek-e egy jó vagy rossz széria után megálljt parancsolni maguknak. Az alábbiak alapján **pénzügyi személyiség-típusokkal** azonosíthatjuk a fogadókat, hiszen a sportfogadás is egyfajta pénzügyi kiadás, amelyhez különféle módon állnak hozzá a személyiség-típusok, őket több fajta szempont alapján csoportosíthatjuk.

2.1. Mellan-féle pénzügyiszemélyiségi típusok

A **Mellan-féle** csoportosítás alapján léteznek *kockázatkerülők*, *kockázatvállalók*, *költekezők*, *aszkréták*, *aggodalmaskodók*, *menekülők*, *spórolók*, *dorbézolók* és *harácsolók*. (Németh et al, 2016) (6. ábra)

Mellan-féle pénzügyiszemélyiség-típusok

6. ábra: Mellan-féle pénzügyiszemélyiség-típusok,
forrás: saját szerkesztés Németh et al, 2016 alapján

A **kockázatkerülők** a nevükből is eredően kerülnek annak lehetőségét, hogy a megszerzett vagyonukat elveszítsék, átgondolt, biztonságos döntésekkel gazdálkodnak a pénzüikkel.

Kockázatvállalók személyiségtípusába kerülnek azok a társaink, akik pénzügyi szempontból bátrak, szeretik a pénzük befektetésével járó kockázatot, az ilyes fajta izgalmaktól érzik igazán azt, hogy élnek.

Költekezők azok a személyek, akiknek boldogságforrásként szolgál a pénz elköltése, legfőképp akkor, ha szabadon rendelkezhet vele. Impulzívak, hiszen ők azok, akik szívesen vásárolnak első felindulásból akár egy kedvezményes ár alapján.

Az **aszkréták** úgy hiszik a sok pénz nem jó, inkább átokként tekintenek rá, sokkal jobban szeretik, ha épp csak annyi van, amennyire szükségük van.

Mint a legtöbb helyen itt is találkozhatunk az **aggodalmaskodó** személyiséggel. Félnék attól, hogy elvesztik az irányítást a vagyonuk felett, folyamatos kimutatásokat, tervezéseket készítenek annak érdekében, hogy ne kerüljön veszélybe az anyagi helyzetük.

A felsorolás alapján találkozhatunk **menekülő**kkal. Ők azok a személyek, akik igyekeznek másra hárítani a pénzügyi feladatokat, nem szívesen foglalkoznak vele a mindennapokban.

Spórolónak tekintjük azokat a személyeket, akik nehezen veszik rá magukat a számukra fontos dolgok megvásárlására is. Biztonságként tekint arra, ha elegendő pénze van, semmiképp sem szórja ki a pénzét ideiglenes vagy esetleg felesleges dolgokra.

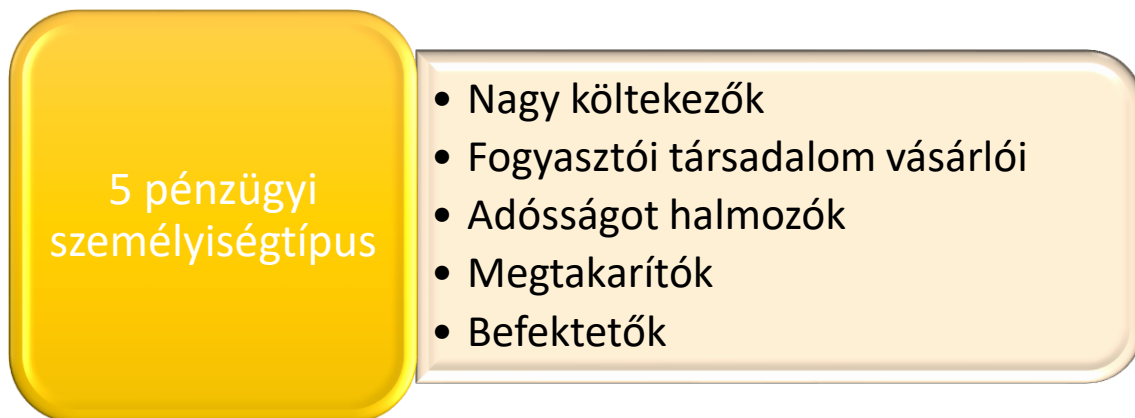
A **dorbérszóló** egy kettős jellemző, a spórolós és költekező egyvelege. Általában hosszabb ideig spórol egy jó cél érdekében, de könnyen elviszik a külső tényezők, képes az impulzusvásárlásra.

Végül a **harácsolók** azok az emberek, akik azzal szeretik bizonyítani a sikerüket és eredményeiket, hogy mennyire sok pénzre tettek szert, ők az anyagi javakkal mérik saját magukat és más személyeket is.

3.2 5 pénzügyi személyiségtípus

A Mellan-féle pénzügyi személyiségtípusok mellett *Szenderi Ádám (2020)* publikációja 5 fő pénzügyi személyiségtípust fogalmazott meg. Érdemes átgondolni, mi melyik csoportba tartozhatunk, annak érdekében, hogy jó és jövedelmező döntéseket tudjunk hozni. Az összes ember egy fontos tulajdonsága viszont, hogy képesek vagyunk a változásra, így, ha szükséges érdemes elgondolkozni azon, hogyan tudnánk jó irányba fejlődni ezáltal pedig átgondoltabban bánni a megkeresett pénzünkkel. Az 5 típus: **a nagy költekezők, a**

fogyasztói társadalom vásárlói, az adósságot halmozók, a megtakarítók és végül a befektetők. (7. ábra)

*7. ábra: Az 5 pénzügyi személyiségtípus
Forrás: saját szerkesztés Szendrei Ádám, 2020 alapján*

A **nagy költekezők** között szerepelnek azok az emberek, akiknek az anyagiak csupán másodlagosak. Sokkal inkább az a fontos, hogy a megvásárolt termék vagy szolgáltatás milyen minőségű, márkájú, azaz maga a státuszszimbólum a fontos, amelyet a pénzzel megvesz magának. Általában ők nem képeznek tartalékot, nem gondolják át tudatosan, hogy tényleg szükséges-e az adott vásárlás.

A **fogyasztói társadalmi vásárló** a második nagy kategória. Számukra nem feltétlenül a márka a fontos, viszont nagyon szeretnek pénzt költeni. Akár személyi kölcsönbe, hitelbe is belevágnak csak azért, hogy valamire költhessenek. Őket az impulzusok irányítják, ők lehetnek azok az emberek, akiket leginkább meg tud szólítani egy kedvezményekkel teli hirdetés.

Nagyon nehéz dolga van azoknak, akik az **adósságot halmozók** csoportjába tartoznak. A túlköltekezés jellemző rájuk, nem tudják a havi, éves keretüket tartani, ezért hitelekbe vágnak bele, amely végül egy adósságspirálba taszítja őket. Jellemzően folyamatosan a következő havi fizetést várják, addig próbálnak mindig kitartani. Fontos lenne számukra elsajátítani a pénzügyi tervezést, illetve azt, hogyan tudnának spórolni.

Nem mindenkinek a márka fontos, így vannak ezzel a **megtakarító** emberek is. Ők tudatosan vásárolnak, csak olyan dolgokra költenek, amikre tényleg szükségük van.

Tudatosok, ezért szinte sosem kell hitelt, kölcsönt felvenniük. Rendelkeznek megtakarítással, azonban náluk az a legfontosabb, hogy a spórolást se vigyék túlzásba.

A **befektető** személyiségek rendelkeznek a legnagyobb pénzügyi tudással. Folyamatosan vezetik kiadásait és bevételeiket, terveznek és pontosan tudják mikor mire szeretnének költeni. A legjobb ajánlatokat keresik, amelyekbe fektethetik a pénzüket az érzelmek figyelmen kívül hagyásával.

3.3 A sportfogadás addikciójá válásának lépései

Mint az élet más területein, a sportfogadásnál sincs másképp az, hogy nagyon fontos a mérsékletesség. Könnyen addikciójá válhat ez a fajta pénzköltés is, ami súlyos bajba keverhet embereket, veszélybe kerülhet a megélhetésük. Az Illinois Függőséggyógyító Intézet 4 fokozatát értelmezi a szerencsejáték függőségnek a Kinsway Recovery által készített a *The Psychology of Gambling* publikációban.

Az első fázis a **nyerőszéria**. Általában egy nagy összegű nyereménnyel kezdődik, ami megadja a kedvet a további játékhoz. Ilyenkor az emberek azt gondolják, hogy különleges képességgel rendelkeznek, azért sikeresek és folytatják a pénzük elköltését. Egyre nagyobb összegeket tesznek fel tétként és egyre több időt szentelnek a fogadásnak.

Ezt követi leggyakrabban a **vesztes fázis**. Elkezdnek egyedül fogadni, akár a munkahelyükről is hiányoznak miatta. Ahhoz, hogy újabb téteket tehessenek fel elkezdnek kölcsönkérni, amely párosulhat az ismerősök és a család becsapásával, gyakran nem ismerik be mire költik el a rengeteg pénzt. Elkezdik üldözni a győzelem nélküliséget, amely ahhoz vezet, hogy az adósságaikat sem képesek visszafizetni.

Harmadik szakasznak említik a **kétségbeesést**, amikor teljesen elveszítik az önkormányt a személyek. Ebben a szakaszban már megjelenik az, hogy rosszul érzik magukat vagy akár szégyenérzetük is van a szerencsejáték miatt, de mégsem hagynak fel vele. Amikor utoléri őket a sok meg nem adott tartozás, illetve titkolózás könnyen a munkájuk, párcapcsolatuk bánhatja, de előfordul, hogy a rendőrségnek is közbe kell lépni.

Végül a **reménytelenség** következik, amikor elérik a gödör legalját. Ekkor úgy vélik senki sem tud segíteni rajtuk, nem is érdekli más embereket mi történt velük. Már a saját életük sem érdekli őket, ez pedig más függőségekhez vezethet, mint az alkohol vagy a kábítószer.

A függőségekből azonban **mindig létezik kiút**. Ha időben észre vesszük a problémát könnyen kezelhető, vannak külön erre a célra specialisták, akik a függőségeket tudják kezelni. Fontos, ha környezetünkben észre vesszünk hasonlót időben keressünk számára segítséget, akár mi magunk is lehetünk azok, akik segítségével még idejében megálljt tud parancsolni a szerencsejátékos önmagának.

3. Befektetések típusai

Annak érdekében, hogy a sportfogadást, mint befektetés tudjuk elemezni, érdemes megismerkedni a befektetések legfontosabb ismérveivel.

„...Befektetés egy meghatározott pénzösszeg általában hosszabb távú felhasználása annak gyarapítása céljából. Ez jellemzően valamilyen pénzügyi eszköz – pl. bankbetét, részvény, kötvény -, vagy valamilyen értékálló tárgy, ingatlan megvásárlását jelenti.”
(Forrás: MNB-Pénzügyi Navigátor: Befektetés, megtakarítás)

A **befektetések fő jellemzői** 3 nagy csoportra bonthatók: a hozam, a kockázat és a likviditás. A **hozam** az a pénzösszeg, amelyet a befektetés segítségével szerezhetünk meg. **Likviditás** ebben az esetben azt jelenti, hogy a befektetésünk milyen rövid idő alatt képes pénzt termelni a részünkre, míg a **kockázat** csak úgy, mint más esetekben, azt jelöli, hogy mennyire kockázatos az adott befektetés, azaz mennyi esély van arra esetleg, hogy elbukjunk a pénzünket vagy gyorsan megtöbbszörözzük azt. Befektetési termékként emelhetjük ki, az **állampapírokat, befektetési jegyet, kötvényeket és részvényeket**.

Annak érdekében, hogy a lehető legjobb döntést hozzuk, fontos áttekintenünk bizonyos jellemzőket, amelyek segítségével elérhetjük a befektetések kapcsán kitűzött célunkat. (8. ábra)

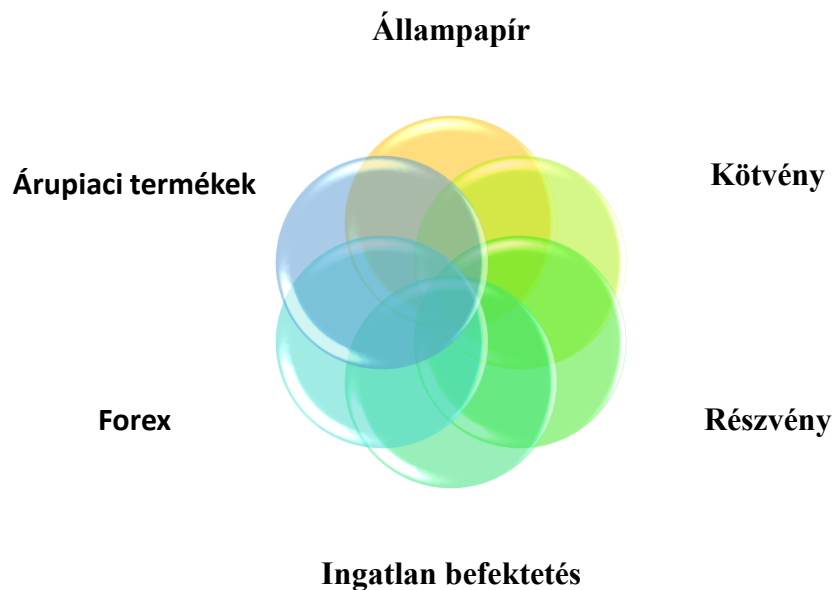
Befektetések fő kérdései a megfelelő döntéshez

- Mi legyen a befektetés időtávja?
- Mi a cél?
- Milyen összeggel történjen?
- Milyen hozamot várunk?
- Igényel-e szakértelmet?

8. ábra: A befektetések fő kérdései a megfelelő döntéshez
forrás: saját szerkesztés, Pénzügyi Tudakozó, 2015 alapján

Fontos előre átgondolni a **befektetés időtávját**, azaz mennyi ideig vagyunk képesek mellőzni a befektetett összeget, vagy milyen gyorsan szeretnénk hozamot elérni. Az sem mindegy, hogy **mi a célunk** a befektetéssel, hogy szeretnénk csak csupán a tőkénket egy megbízható helyre helyezni, esetleg jövedelemszerzésre vagy a tőke növelésére irányul ezen pénzügyi döntésünk. Érdeemes meghatározni, **milyen összeggel** szeretnénk **elindulni** a befektetéssel és **milyen hozamot várunk el** a befektetett pénztől vagy eszköztől. Szintén érdemes átgondolnunk, mennyire erős pénzügyi ismerettel rendelkezünk, az adott befektetés **igényel-e szakértelmet** vagy esetleg igénybe kell vennünk külsős tanácsadást. Fontos, hogy ne dőljünk be ismeretlen, sok esetben online befektetéseknek, mindenképp legyünk körültekintőek annak érdekében, hogy ne tudjanak a pénzünkkel játszani vagy esetleg megkárosítani bennünket.

Annak érdekében, hogy a sportfogadást később összehasonlíthassuk más befektetésekkel, érdemes megismerni a **legelterjedtebb befektetési típusokat** (Pénzügyi tudakozó, 2015). (9. ábra)

9. ábra: Leggyakoribb befektetési típusok
Forrás: saját szerkesztés, Pénzügyi tudakozó, 2015 alapján

Az **állampapír** hitelviszonyt testesít meg értékpapír formájában a befektető és az állam között, azaz gyakorlatilag kölcsönt nyújtunk a megvásárlásával az államnak egy bizonyos időre és bizonyos kamattal. Az időtartam alapján két részre bonthatjuk az állampapírokat: kincstárjegy, ami 1 éves vagy annál rövidebb ideig lekötött befektetés, míg az államkötvény

1 évnél hosszabb. Az állampapír befektetést azért tekinthetjük külön típusnak, mivel a mögötte lévő állami garancia miatt kockázatmentesnek tekinthetjük, legalábbis más befektetési típusokhoz képest.

A **kötvények**, csak úgy, mint a hosszú lejáratú állampapírok, olyan értékpapírok, melyek hitelviszonyt testesítenek meg, azonban itt a kötvény kibocsátója felé (pl. vállalkozás) nyújtunk kölcsönt. A kötvény kibocsátója ebben az esetben garanciát vállal arra, hogy a kötvényben meghatározott kamattal növelt pénzeszeget a feltételek alapján a megadott időpontban megfizeti a befektetőnek.

A **részvény** egy kockázatosabb befektetés. A részvények szintén értékpapírok, amelyek tulajdonjogot jelentenek, azaz a részvény megvásárlásával gyakorlatilag egy vállalatban vásárolhatunk tulajdonrészt, ezáltal jogosulttá válunk a vállalat nyereségéből egy bizonyos hányadra. Részvényt csak részvénytársaság bocsáthat ki, amelyből lehet zártkörű vagy nyilvános formájú (Zrt. vagy Nyrt.). Elsődlegesen magától a vállalattól vásárolhatunk részvényeket, másodlagos kereskedelmi helyszín pedig a tőzsde. Egy Kft. formában működő vállalkozás tulajdonosi jogot megtestesítő értékpapírja az üzletrész. Leggyakrabban árfolyamnövekedéssel vagy osztalékkal tehetünk részt hozamra, ha részvénnel rendelkezünk. A részvényekkel sokféleképpen lehet bánni, fektethetünk rövid és hosszú távon is részvényekbe, azonban ehhez már magasabb pénzügyi ismeretekkel kell rendelkezni, hogy megfelelő időben és megfelelő részvényt vásároljunk és azt képesek legyünk szintén jókor eladni a legnagyobb profit elérése érdekében.

Az **ingatlanba fektetés** igazán jelentős lett Magyarországon az elmúlt évtizedekben. Akkor beszélhetünk ingatlan befektetésről, ha azzal hozamot szeretnénk elérni. Nem minősül ebből a nézőpontból befektetésnek, ha saját használatra vásárolunk otthont magunknak. Nehéz ebben az esetben prognosztizálni, hogy milyen trend lesz jellemző a lakásvásárlásban, mind abból a szempontból, hogy mennyien szeretnék lakást vásárolni, mind ár vonatkozásában nehéz jól megválasztani a befektetés idejét.

Egy különleges befektetésként beszélhetünk a **Forexről**. A Forex az angol *Foreign Exchange* szavak összetételéből született meg, amely a devizapiacra történő kereskedést jelenti, esetenként FX-ként is találkozhatunk a rövidítésével. Hasonlóan működik a kereskedés, mint a részvények esetében, annyi különbséggel, hogy deviza keresztárfolyamok cserélnek gazdát, azaz itt szintén vannak vásárlók és vevők. Különlegessége, hogy különböző platformokon történik az adás-vétel nem csupán a tőzsdén,

ezért kialakulhatnak nagyon különböző árak és árfolyamok is. Sok erre is szakosodott bróker cég van jelen, akik között ez miatt nagy a verseny.

Végül, de nem utolsó sorban megemlíthetjük az **árupiaci termékeket** is, mint befektetési formát. Ilyen terméknek tekintünk minden olyat, amelyet eladva és mástól megvásárolva ugyanolyan terméket kapunk, azaz nem alakul ki jelentős különbség az miatt, hogy más a tulajdonosa. Ezek általában nyersanyagok vagy alaptermékek (például kávé vagy cukor). Négy nagy csoportra bonthatjuk ezeket a termékeket: mezőgazdasági termékek, energiához kapcsolódóak, fémárak, állattenyésztési árucikkek. Árukat a kereslet és kínálat irányítja elsősorban.

4. Helyzetelemzés hazánkban és külföldi kitekintésben

4.1. A sportfogadás jogi környezete hazánkban és Európában

Magyarországon 2013-ban született arról döntés, hogy a szerencsejáték esetében kizárólagosan az állami Szerencsejáték Zrt. üzemeltethet táv vagy más néven online szerencsejátékot, minden más magánszolgáltatót ezzel ellehetetlenítve. Erre a törvényi szabályozásra reagálva a nagy nemzetközi sportfogadással foglalkozó cégek bírósághoz fordultak, hiszen **alapvető jog az online szerencsejáték szolgáltatás** nyújtása, nem lehetséges állami keretek közé szorítani azt. A per sikeres lett, így 2022-ben hazánk törvénymódosítást kezdeményezett annak érdekében, hogy megfeleljen az Európai Unió irányelveinek. Az online szerencsejátéknak így is **maradtak bizonyos feltételei azért**, hogy a lehető legbiztonságosabb teret alakítsák ki a játékosok számára és a lehető legkisebb legyen a megkárosítások száma. Minimum **5 éves gyakorlattal** kell rendelkezniük a cégeknek, annak érdekében, hogy folytathassák tevékenységüket, illetve legalább **1 milliárdos alaptőke** is szükséges, a tulajdonosi körnek pedig **10 éve büntetlennek** kell lennie (Pénzcentrum, 2022).

Európában az online sportfogadáshoz szükséges engedélyezésnél lényeges, hogy a játékot szervező cég **megfelelő licensszel** rendelkezzen a sportfogadásra vonatkozóan. Minden országnak megvan a maga szövetsége, amely kiállíthatja az említett licenszet, és az annak megfelelő egyéb szabályokat is be kell tartani. Európán belül eltérhetnek egyes szabályozási elemek az üzemeltetőkre vonatkozóan, ezáltal a játékosoknak előnyt jelenthet az, ha egy szigorúbb kritériumokkal dolgozó felületet használnak. Választás előtt mindenképp ellenőrizzük, hogy rendelkezik-e megfelelő jogosultsággal az adott felület, és olvassuk át a szerencsejátékra vonatkozó szabályzatot.

4.2. Az e-sport népszerűvé válása

Elemzési szempont lehet a sportág választás a sportfogadás tekintetében, ebben a kategóriában is megnevezhetőek a legnépszerűbbek. Hazánkban abszolút a **labdarúgó mérkőzések** a legfelkapottabbak, de a sportágak bővülésével valamelyest csökken a vezető pozíciója. Magyarországon a futballt főleg a **tenisz, jégkorong, kosárlabda és kézilabda** követi. A Covid- járvány ideje alatt egy nem várt sportágra történt sok tétrakás, ez pedig nem más, mint az **asztalitenisz**, hiszen azokat a mérkőzéseket a pandémia alatt is lejátszották, csakúgy, mint az **e-sportot**.

De mi is az a sokat emlegetett e-sport? Elektronikus sport, amelyet amatőrök vagy profi videójátékosok, akik az interneten keresztül mérkőznek meg egymással. Nem szükséges még a megszokott otthoni környezetből sem kimozdulniuk, hiszen szobájukban is lejátszhatják a mérkőzést. Ezekre az egymás elleni online játékokra Magyarországon 2020 augusztusa óta lehet tétet tenni, és egyre inkább **feltörekvőben van** a más hagyományos sportágak mellett.

Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy a **világ legjobb játékosai** is megalapították már **e-sport klubjaikat**, mint például Neymar, Paul Pogba vagy épp a magyar válogatott fiatal tehetséges Szoboszlai Dominik. 2022-ben megrendezésre is került Katarban a FIFA Bajnokok Kupája, ahol a világ 16 legjobb videójáték sportolója csapott össze egymással. Az ilyen rendezvények célja, hogy az e-sport köré is egy hasonló atmoszférát alakítsanak ki, mint amikor egy más mérkőzés esetében érkezünk meg a csarnokba vagy stadionba. Már az olimpián való indulás lehetősége is felmerült, sokan az e-sport olimpiai sportággá választásán dolgoznak.

Elemzők szerint az Amerikai Egyesült Államokban **2023-ra már a lakosság 15,5%-a** legalább heti egyszer e-sport mérkőzést fog nézni, és ez rövid időn belül népszerűbb lehet, mint a Formula-1 vagy esetleg a Bajnokok Ligája futball sorozat. (Euronews, 2022).

5. Empirikus kutatás

5.1. Kutatási módszertan

Empirikus kutatásom módszertanával foglalkozom ebben a fejezetben, azaz hogyan végeztem el a kutatást és milyen eszközökkel tettem szert az adatok gyűjtésére, elemzésére.

A **kutatás célja** a sportfogadást feldolgozni, pszichológiai, pénzügyi/befektetési aspektusból. **Kutatási kérdéseim** az alábbiak voltak:

1. *Miképpen adható meg a sportfogadás „karakterisztikája”, azaz milyen sportfogadási ismeretekkel, szokásokkal rendelkeznek az emberek?*
2. *Megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek?*
3. *Megéri-e a pénzünket szerencsejátékba (sportfogadásba) fektetni?*
4. *Tudatosan tudjuk-e kezelni vagy csupán a szerencsén múlik a sikerünk?*

Munkám módszertanilag alkalmazott kutatásokon belül egy *értékelő* kutatás, a kutatási problémák meghatározásából fakadóan feltáró jellegű, más szempontból pedig kvantitatívnak tekinthető.

A dolgozat primer és szekunder kutatást is tartalmaz. A szekunder kutatási részben dokumentumelemzéssel a probléma feltárásához rendelkezésre álló dokumentumokat, adatokat elemzek. Az empirikus részben a primer kutatás során információk gyűjtésére és elemzése kerül sor **online kérdőíves felméréssel**, mely alkalmas leíró, magyarázó és felderítő célokra. Az adatokat statisztikai módszerekkel dolgozom fel.

A kérdőív online formában készült, egy Google Űrlapot készítettem, amely természetesen anonim és néhány perc alatt kitölthető volt. Online platformokon osztottam meg a kérdőívet, illetve ismerősi körben kértem a további megosztását. Azaz elsősorban az **egyszerűen elérhető alanyok módszerét** használtam, nem véletlenszerű volt a mintavétel.

A kérdőív három nagyobb részre bontható: **demográfiai, témaspecifikus és befektetésre vonatkozó** kérdésekre. Először demográfiai adatokat gyűjtöttem, vizsgáltam a kitöltő nemét, életkorát, lakóhelyét, legmagasabb iskolai végzettségét, illetve a nettó jövedelmet. Ezt követték a témaspecifikus, azaz a sportfogadásra vonatkozó általános kérdések. A sportfogadásra vonatkozó szakaszban összesen 17 kérdésre kerestem a kitöltőktől a választ. 11 esetben **zárt kérdéseket** tettem fel, előre megadott válaszlehetőségekkel, 5 **nyílt végű kérdés** szintén megtalálható volt egy **Likert-skálás értékelés** mellett. Amennyiben a megkérdezett tekintett már befektetésként a sportfogadásra, további kérdéseket kapott arra vonatkozóan. Ebben a szakaszban 11 kérdés volt, melyből **7 zárt kérdés, 3 nyílt kérdés** és szintén **egy Likert-skálás értékelést** alkalmaztam a válaszok intenzitásának, erősségének kimutatására.

Minta elemszáma: 157

Adatfelvétel időtartama: 2022. október 24. – 2022. november 5.

Az adatokat **statisztikai módszerekkel** dolgozom fel. Az egyszerűbb számítások mellett (arányszámítás stb.) összetettebb módszereket, összefüggésvizsgálatokat is alkalmazok (pl. korrelációanalízis). Perszóna elemzéssel kitalált, de konkrétan meghatározott és körülírt személyiség kategóriákat hoztam létre. A perszónák testesítik meg a célközöniséget, tulajdonságaik leírásakor figyelembe vesszük a demográfiai adatokat, pszichográfiai és viselkedési attitűdöket is. A perszónák fiktív személyeket írnak le, de a lehető legpontosabb karakterisztikával (TargetR, 2022).

5.2. A sportfogadás karakterisztikája – 1. kutatási kérdés

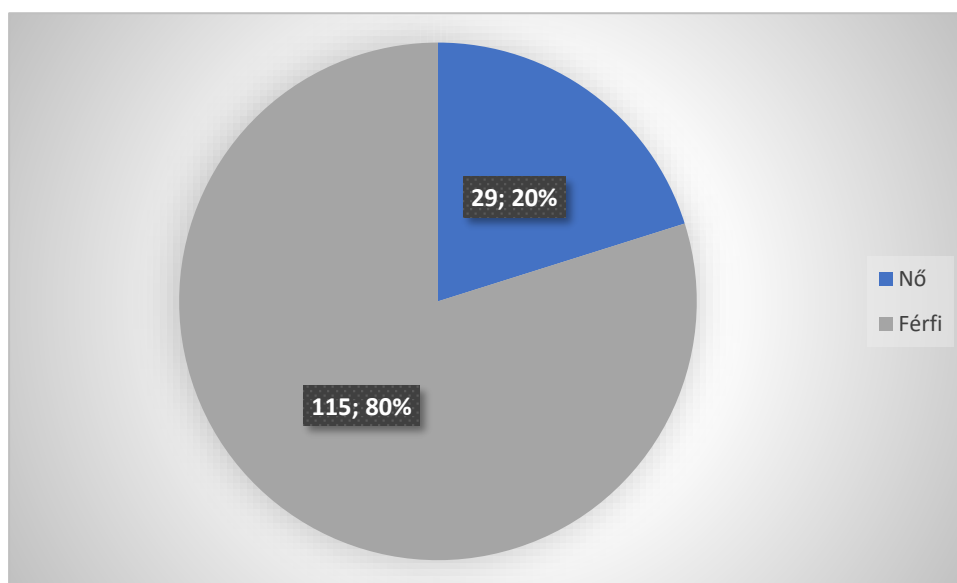
Első kutatási kérdésem így szólt: „*Miképpen adható meg a sportfogadás „karakterisztikája”, azaz milyen sportfogadási ismeretekkel, szokásokkal rendelkeznek az emberek?*”. A kérdés megválaszolása érdekében elsősorban a demográfiai adatokat és az alapvető sportfogadási kérdéseket vettem figyelembe, melyekhez **perszónákat** alkottam az ismérvek alapján.

5.2.1. Demográfiai adatok és sportfogadási szokások

A legfontosabb kérdés az volt, **hogyan fogadott-e már** a kitöltő valaha sporteseményre. Kérdőívem sikeresnek mondható, hiszen a kitöltők több, mint 91%-a fogadott már sporteseményre, ez 144 fő, és csupán 13 fő volt, akik úgy töltötték ki a kérdőívet, hogy még nem költöttek sosem pénzüket sportfogadásra. A továbbiakban a sportfogadó 144 fő válaszána kiértékelésével foglalkozom.

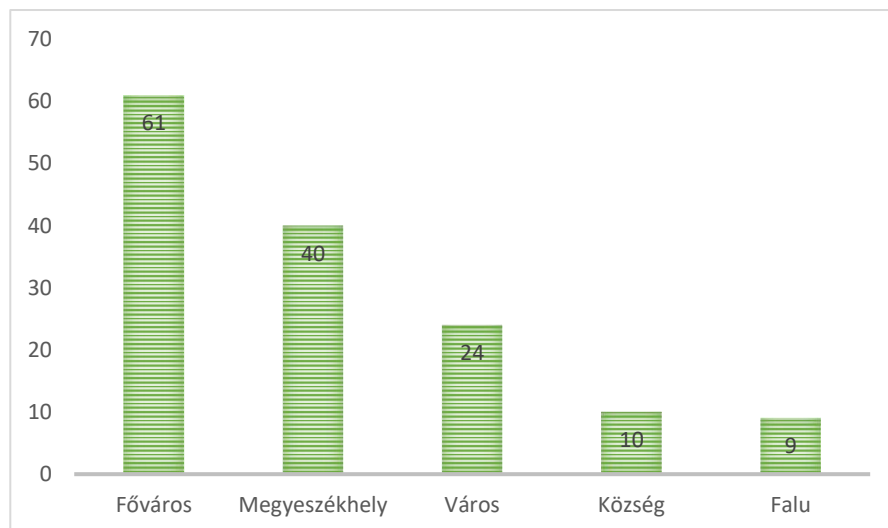
Demográfiai adatok

A 144 sportfogadó 80%-a férfi– azaz 115 fő – volt, 20% kitöltő nő volt, összesen 29 fő. Az **életkor** széles tartományban oszlott meg, 18 éves kortól egészen 69 éves korig sikerült választ kapnom a kérdéseimre. Legtöbbsen a 22 és 23 évesek voltak, előbbiből 17-en, utóbbiból pedig 16-an vettek részt a kutatásban, a medián érték 25 volt. (10. ábra).

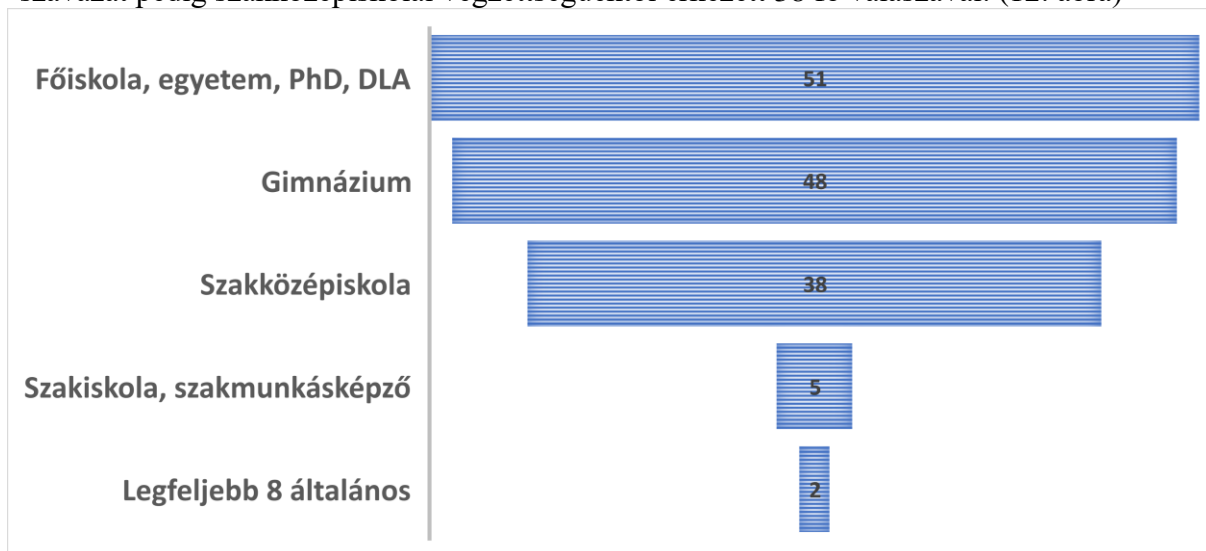
10. ábra: A válaszadók nemek szerinti megoszlása
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A **lakóhely** szintén megoszlott, több, mint 40% megyeszékhelyen él, 28% városban, 17% a fővárosban, 7% faluban, 6% pedig községben tölti mindennapjait. (11. ábra)

11. ábra: A sportfogadók száma lakóhely szerint (fő)
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A demográfiai adatok között a kitöltők legmagasabb **iskolai végzettségére is kíváncsi voltam**. Legtöbb kitöltőm 51 fő egyetemet, főiskolát végzett vagy PhD, DLA fokozatot szerzett. Őket követte a gimnáziumot végzetek kategóriája 48 fővel, a harmadik legtöbb szavazat pedig szakközépiskolai végzettségűektől érkezett 38 fő válaszával. (12. ábra)

12. ábra: A sportfogadók legmagasabb végzettség szerinti eloszlása (fő)
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

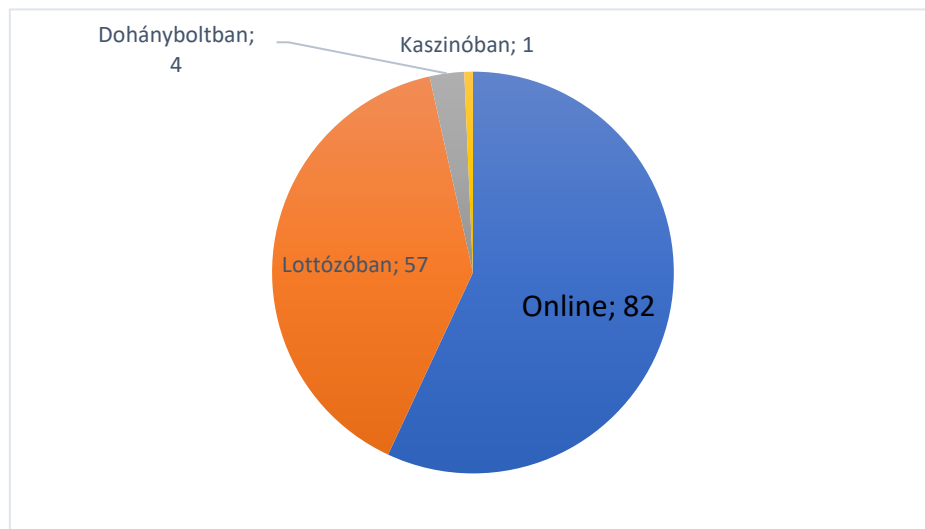
Végül, de nem utolsó sorban vizsgáltam a válaszadók anyagi helyzetét is a **havi nettó kereset segítségével**, hiszen egy pénzbeli befektetést vizsgállok, amelyhez úgy gondolom elengedhetetlen az anyagi háttér ismerete. 6 sávot határoztam meg, amelyek közel egyenletes arányban jelentek meg. A legnagyobb hányadban 200 001 Ft és 300 000 Ft között keresők voltak, ezt követően jöttek a 300 001 Ft és 400 000 Ft között keresők, harmadik helyen a 100 001 Ft és 200 000 Ft közötti nettó jövedelemmel rendelkezőktől kaptam választ.

Sportfogadási szokások

A demográfiai adatokat követték a **témaspecifikus kérdések**, melyek egy részével a válaszadók sportfogadási szokásait, jellegzetességeket mértem fel.

A válaszokból kiderült, hogy a többség (60%) **több, mint 5 éve már fogadott** valamilyen platformon vagy eseményre, amely a sportfogadással kapcsolatos. A fennmaradó 40%-ban oszlanak el azok, akik nagy néhány napja, néhány hete, az elmúlt 1 évben, 1-3 éve vagy 3-5 éve kezdtek bele a szerencsejáték ezen formájába. Azaz, már régóta tartó tapasztalatokról tudtak beszámolni a legtöbben a kérdőívem során, nem pedig hirtelen vagy tapasztalatlanságból fakadó előítéletekről.

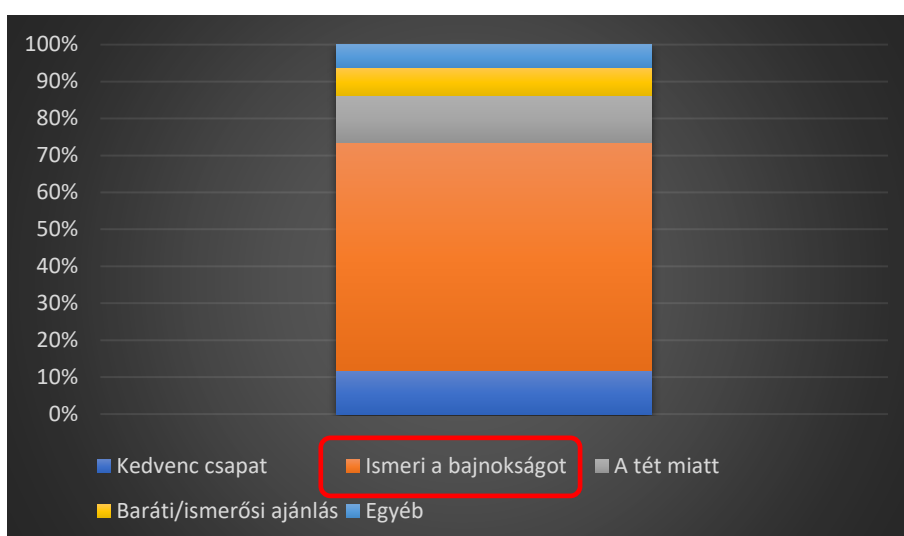
A leggyakoribb fogadóhely egy nyitott kérdés volt, néhány előre megadott válasszal (13. ábra). Két nagy részre bonthatóak a fogadók: online és lottózóban fogadó személyekre, de a válaszadók *több, mint fele az online* tételre szavazott. A további helyek elaprózódnak, kevésbé jellemző, hogy valaki dohányboltban, kaszinóban tenne tétet. Számítottam az online fogadás népszerűségére, azonban meglepetésként hatott számomra, hogy többen fogadnak internetes

13. ábra: A leggyakoribb sportfogadó helyek (fő)
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

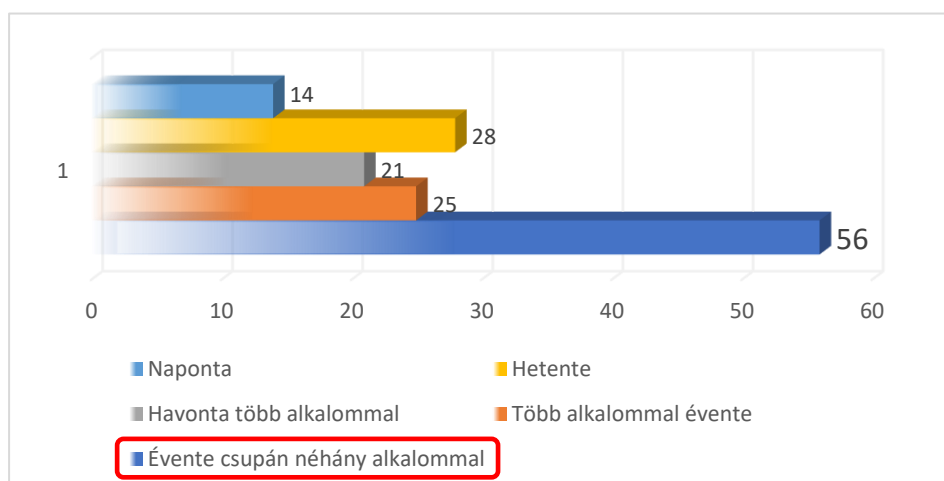
platformokon, mint teszik azt valódi helyeken. Ezen a kérdésen is látszódik az, hogy mennyit változott a szerencsejáték az elmúlt években, évtizedekben.

A **leggyakoribb sport**, amelyre fogadnak az emberek a *labdarúgás*, 86% jelölte meg ezen sportágat. Ezt követte a kosárlabda és kézilabda, illetve a tenisz, ha a legnépszerűbbeket nézzük. Olyan is akadt, aki krikettre, lóversenyre vagy esetleg asztaliteniszre teszi le a voksát. Sokszínű válaszokat kaptam, de az eredmény megegyezik a várakozásaimmal, azaz, hogy a labdasportok, látványsportok azok, amelyek uralják a sportfogadásokat, onnan is kiemelkedő a labdarúgás népszerűsége hazánkban. Szintén egy nyílt kérdésként fogalmaztam meg, hogy **mi alapján választanak mérkőzést** azok a személyek, amelyekre tétet tesznek fel. 62%-uk úgy gondolja, hogy ismeri azt a bajnokságot, amelyre fogad. Őket követik azok, akik a kedvenc csapatuk miatt fogadnak egy-egy eseményre, illetve azok, akiknek az odds, a tét az, ami csalogatóan hat. (14. ábra)

14. ábra: A mérkőzések kiválasztását indokló tényezők
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A **pénzköltési szokásokra, a sportfogadás gyakoriságára** is kitértem a kérdőíves megkérdezés során, amelyre a válaszadók közül 67-en úgy nyilatkoztak, hogy évente csupán

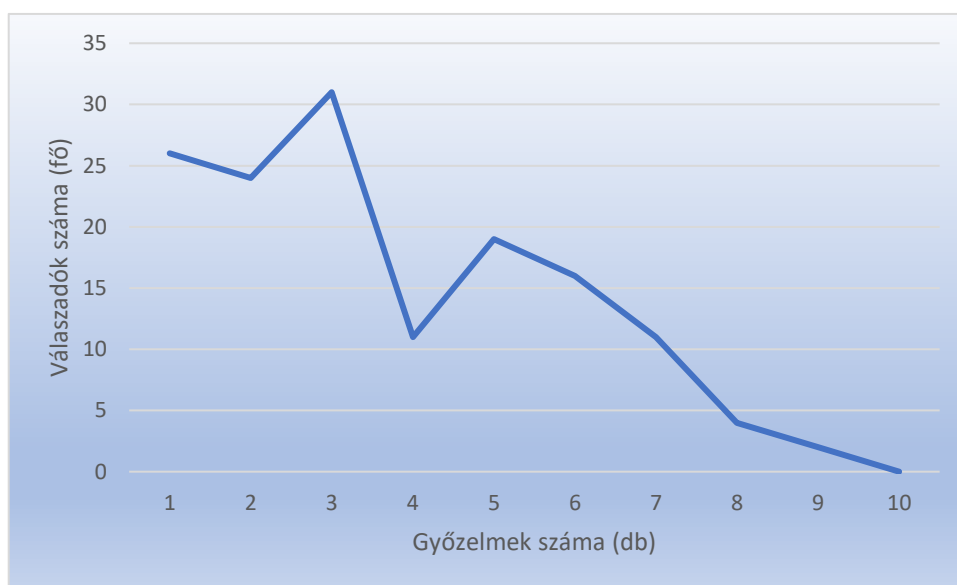

15. ábra: Sportfogadás gyakorisága a kitöltők körében (alkalom)
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

néhány alkalommal fogadnak sporteseményekre. Azonban a másik véglet az a 14 személy, aki minden egyes nap ad fel valamilyen szelvényt. (15. ábra)

Annak érdekében, hogy a lehető legmélyebb ismérveket szerezzem meg a sportfogadókról a sportfogadási tevékenységük további aspektusait is vizsgáltam. Elsőként a **feladott szelvényeik számára** kérdeztem rá. Átlagosan a kitöltők *64%-a csupán 1 szelvényt küld be* annak érdekében, hogy pénzt nyerjen. 24% azok aránya, akik kettő szelvényt is elkészítenek egy alkalommal, és a fennmaradó 12% az, aki 3 vagy 4-nél többet.

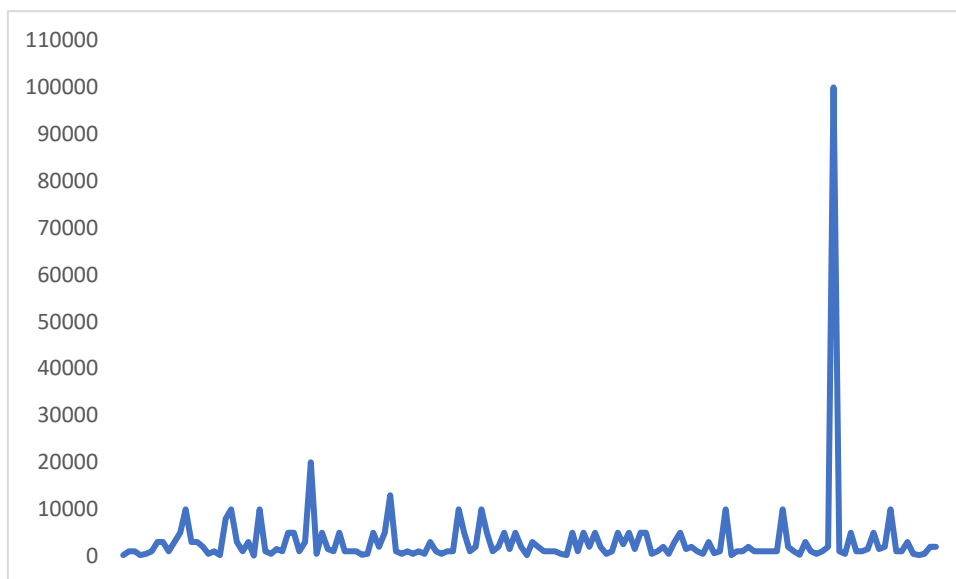
A következő kérdésre nagyon megosztó eredmény született, nem olvasható ki belőle tendencia. A kérdésem az volt, hogy **10 darab feladott szelvényből átlagosan hány darab**

16. ábra: A válaszadók 10 feladott szelvényből származó győzelmeinek száma
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

győztes szelvénnel büszkélkedhetnek. A legnagyobb arányban az egy győztes szelvénnel és a hárommal rendelkezők vannak, ami egy gyenge győzelmi arálynak mondható. Számomra meglepő módon azonban két válaszadó is úgy nyilatkozott, hogy csupán egy alkalommal hibázik a 10 szelvényből, azaz kilencszer is sikerül pénzdíjat bezsebelnie (16. ábra).

A számítások érdekében konkrét pénzüsszegekre is rákérdeztem a felmérés során, először a **feladott átlagos tét** összegére kerestem a választ (17. ábra). Nyílt kérdés volt, ezért sokan

17. ábra: A válaszadók átlagban mekkora összegben költenek sportfogadásra egy szelvényen (Ft)

Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

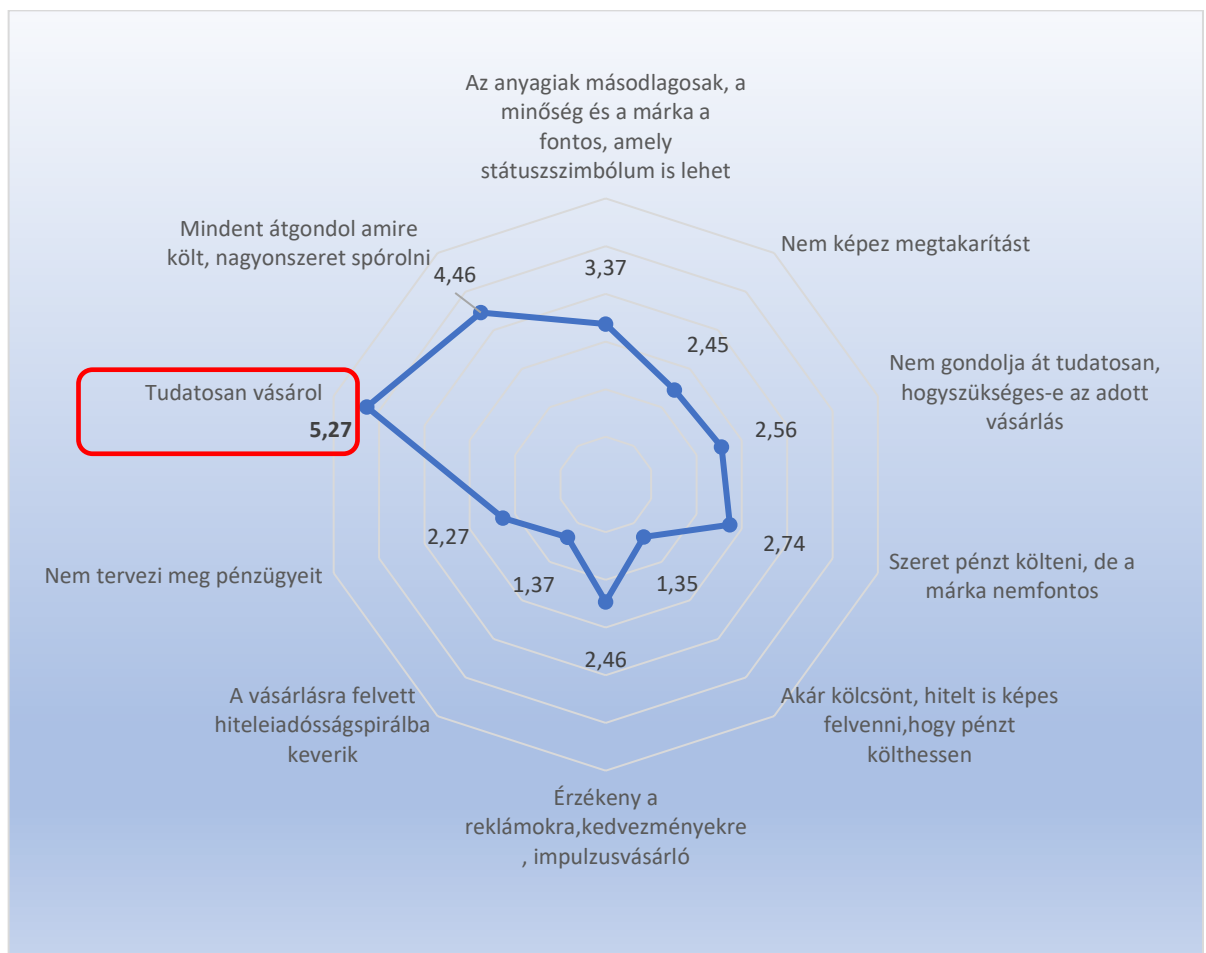
sokféleképpen adták meg az összegeket, többen túl-ig határral, ebben az esetben a számításokhoz mindig a nagyobb összeget vettem figyelembe következetesen. Azt az eredményt kaptam, hogy **átlagosan** 3103 Ft-os tétet tesznek fel a válaszadók. Olyan is akadt, aki a **minimum** összeggel 200 Ft-os téttel fogad, de a **maximum** a 100 000 Ft-os tét fordult elő. A leggyakoribb tét az 1000 Ft-os volt, 44 fő adta ezt a választ.

A **nyeremény összege** egy újabb érdekes kérdés, hiszen a játék szempontjából sem mindegy, hogy mennyit nyer az ember, sikerül-e legalább egyszer a sok rááldozott pénzt visszanyernie vagy abszolút veszteség van. Számításaim eredménye, hogy a válaszadók átlagosan 214 476 Ft-os nyereménnyel büszkélkedhetnek. A legnagyobb nyeremény, amely a kutatás során érkezett 17 000 000 Ft. Vannak azonban olyan kitöltők is, akiknek még nem sikerült nyereményre szert tenniük. Az értékek szórása 1 433 339 Ft volt.

5.2.2. A sportfogadók személyiségjegyei

A fogadók részéről pszichológiai okra is visszavezethető a sportfogadáshoz való hozzáállás, emiatt több olyan kérdés is került a kérdőívbe, amely a személyiségjegyeiket vizsgálja.

Először egy 7 fokozatú **Likert-skálás felmérést** végeztem, amelyen az adott **személyiségjegyeket lehetett 1-től 7-ig terjedő skálán** osztályozni. Az 1-es érték jelentette azt, hogy egyáltalán nem ért egyet a válaszadó azzal az állítással, amely megnevezésre került, míg a 7-es szám jelezte azt, hogy teljes mértékben egyetért vele. A sokaság egészére leginkább jellemző volt a tudatos vásárlás, és legkevésbé a szerencsejáték miatti hitelfelvétel (18. ábra)

18. ábra: A Likert-skálás elemzés eredménye az 5 fő pénzügyi személyiségtípusra vonatkozóan
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Első állítás az volt, hogy az **anyagiak csak másodlagosak, a minőség és a márka a fontos**, amely státuszszimbólumként is funkcionálhat. Ezzel a kitöltők kevésbé értettek egyet, csupán 16 fő adott 6 és 7-es választ, a többi válaszadó véleménye eloszlik szinte

teljesen egyenletesen 1-5-ig. Második állításként a **megtakarítási** szándékot vizsgáltam. A válaszadók közül 11-en teljesen egyetértettek azzal, hogy nem képeznek megtakarítást, de a döntő többség, azaz 66 fő abszolút ellentétesen vélekedik és igyekszik tartalékot képezni. Ezt követte a kijelentés, hogy **nem gondolják át tudatosan, hogy szükséges-e egy-egy vásárlásra** költeniük. Ebben az esetben is azok kerültek többségbe, akik sokkal inkább tudatosak és átgondoltak a pénzügyeik tekintetében, de a másik véglet is fellelhető, akik egyetértettek az adott mondattal. Vizsgáltam azt is, hogy **szeretnek-e pénzt költeni úgy, hogy nem fontos számukra a márka**. 115 kitöltő az 1-3 érték valamelyikét választotta, azaz inkább nem értenek egyet a mondattal. Nem született olyan válasz, aki teljes mértékben igazat adna arra, hogy nem fontos számára a márka a pénzköltése során. Szerettem volna a végleteket is felmérni, ezért **kölcsön, hitelfelvételre** vonatkozó mondat is szerepel a kérdőív e részén. 130 fő egyáltalán nem értett egyet azzal, hogy bármikor képes lenne hitelt vagy kölcsönt felvenni annak érdekében, hogy csak pénzt költhessen, de számomra meglepő módon sikerült három olyan embert is elérnem, akik 6-osra értékelték ezt a mondatot, azaz egyetértenek azzal, hogy felvennék a pénzbeli segítséget. Napjainkban egyre többen vannak az **impulzusvásárlók** és azok, akikre nagyon nagy hatással vannak a **reklámok** a mindennapokban. Ezzel ellentétben azonban a kitöltők ellentétes viselkedést mutatnak, azt állítják, hogy nem befolyásolják őket a reklámok, nem vallják magukat impulzusvásárlónak. 20 fő csupán azon emberek száma, akiket képes döntés elé állítani egy jó reklám, plakát vagy esetleg akció. A hitelekkel kapcsolatban felmerülhet az **adósságspirálba** keveredés is. 4 fő vélekedett úgy, hogy a felvett hitelei miatt egyetért azzal, hogy az említett nehéz helyzetbe kerülnek, amelyből nagyon nehéz a kiút. Természetesen a többség nem jut el eddig, 131-en teljesen ellentétesen vélekednek az adott témáról. A szerencsejáték terén is fontos szempont a **tervezés**, ennek ellenére 19 fő állítja azt magáról, hogy nem tervezi meg előre mire költi bevételeit. 81-en a skála másik oldalán helyezkednek el, ők sokkal tudatosabbak pénzügyeik tekintetében. Ezzel párhuzamban a tudatos vásárlók nagy arányban képviselték magukat a kérdőívem kitöltése során, 70%-nál is többen a skála azon végére sorolták magukat, akik előre átgondoltan költenek. Végül, de nem utolsó sorban azt az állítást adtam meg, hogy szeret-e spórolni, mindent átgondol-e amire költ. Ebben az esetben is inkább egyetértő válaszok születtek, számszerűen 85, akik igenis szívesen képeznek megtakarítást és nem szórják el a hozzájuk kerülő pénzt. Csak 8 fő vélekedett úgy, hogy ők abszolút nem szeretnek spórolni, azaz az 1-es értéket jelölték meg.

A kapott válaszokat az **elméleti háttérben bemutatott 5 fő pénzügyi személyiségtypushoz megadott jellemzőkkel összevettem.**

Az említett személyiségjegyek közül a **nagy költelezők** közé sorolhatóak azok a személyek, akik egyetértettek az alábbi kijelentésekkel: az anyagiak másodlagosak, a minőség és a márka a fontos, amely státuszszimbólum is lehet; nem képez megtakarítást; nem gondolja át tudatosan, hogy szükséges-e az adott vásárlás. A **fogyasztói társadalom vásárlói** azok, akik szeretnek pénzt költeni, de a márka nem fontos; akár kölcsönt, hitelt is képes felvenni, hogy a pénzt költhesse; érzékeny a reklámokra, kedvezményekre, impulzusvásárló. Az **adósságot halmozó** egy egyértelmű kategóriába, ide sorolhatóak, akik a vásárlásra felvett hitelei miatt adósságspirálba keverednek. A **megtakarítók** azok a személyek, akik nem értettek egyet azzal az állítással, hogy nem tervezik meg pénzügyeiket. Végül a **befektető** típusú pénzügyi személyiségtypusúak tudatosan vásárolnak és mindent átgondolnak, mire költenek.

19. ábra: Az 5 fő pénzügyi személyiségtypus jellemzőinek egyezősége a kérdőíves megkérdezés alapján
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Az első három kijelentés esetében hasonló pontszámokat (átlagosan 3,4; 2,5; 2,6) kaptam kutatásom során, amely azt jelzi, hogy a primer kutatás eredménye **egyezik** a szekunder kutatással, azaz az elmélet helytálló ebben az esetben, jól azonosíthatóak a felsorolt személyiségjegyek a *nagy költelező* típusára.

A második három kijelentés a *fogyasztói társadalom* vásárlóira vonatkozott. Itt egy alacsony adattal találkoztam (1,35), még pedig azzal értettek kevésbé egyet a válaszadók, hogy képesek lennének hitelt felvenni sportfogadásra. A másik két átlagos eredmény azonban 2,7 és 2,5, amely közel azonosnak mondható. Ennél a személyiségtypusnál is **alapvetően helytállónak bizonyul** az elméleti keret, csupán a hitelfelvétel, amely kevésbé volt jellemző a mintámban.

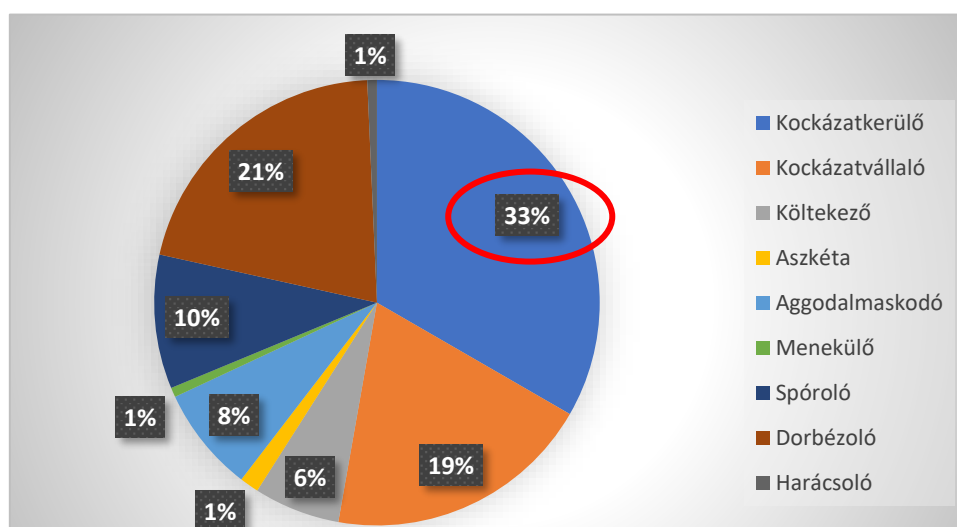
Az *adósságot halmozók* körébe kevés válaszadó tartozott, viszont felismerhető az összefüggés azok között, akik képesek lennének hitelt felvenni és azok között, akik ezek után adósságspirálba keverednek bele. Emiatt **ezt a kategóriát is megfeleltethetem** az irodalmi részben leírttal.

A *megtakarító* személyiségjegye nagyban lefedte a kitöltőket, hiszen elenyésző volt azok száma, akik nem szeretik átgondoltan megtervezni a pénzügyeiket, azaz nagyon alacsony pontszámokat adtak a válaszadók.

Végül a *befektetők* ismérvei is **megegyezőknak tekinthető** az elméleti részben leírtakkal, ezt megerősítette a kérdőíves megkérdezésem. A tudatos vásárlásra magas pontokat adók (5,27) az átgondolt vásárlásra is magasabb pontszámot adtak (4,47).

A kutatásomnak véleményem szerint sikerült visszaadnia az elméleti ismereteket és **sikerült is bebizonyítania annak helytállását** és valóságát (19. ábra)

Ezt követően a **Mellan-féle pénzügyi személyiség típusokra** voltam kíváncsi, hogy ki mely kategóriába sorolja be saját magát a kategória mellé megadott magyarázatok segítségével. Mind a 9 személyiség típus mellé odaírtam a legjellemzőbb vonásokat, annak érdekében, hogy könnyebb legyen a választás és a beazonosítás a laikusok számára is. Legnagyobb számban a **kockázatkerülők** voltak, egyharmaduk (33%) ide sorolta magát. Őket követik a dorbézolók és kockázatvállalók 21%-kal és 19%-kal. A fennmaradó 27% a fennmaradó 6 személyiség típus között oszlik meg. A menekülő, harácsoló típusok esetében csak 1-1 ember ismert magára, míg 2 fő vallotta magát aszkéta személyiségűnek (20. ábra).

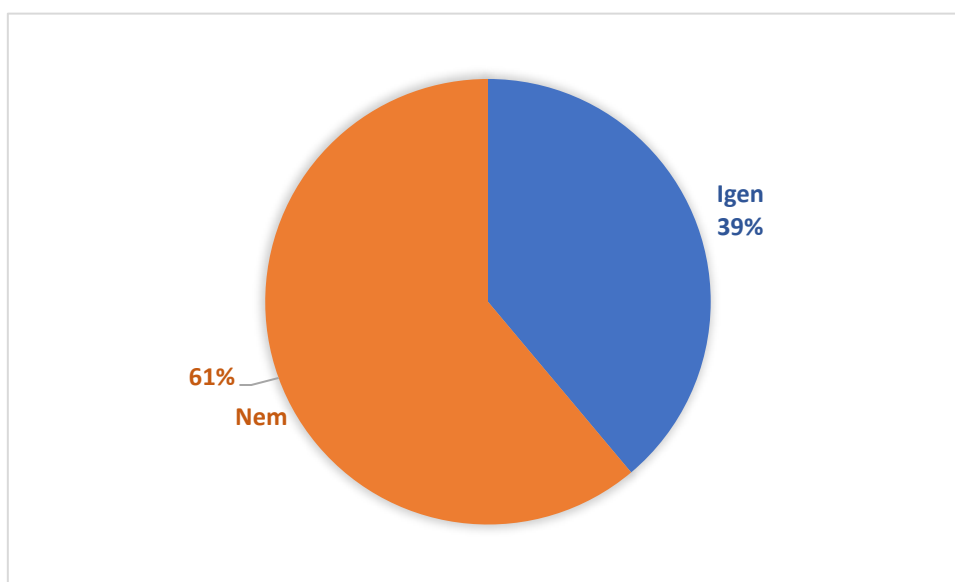

20. ábra: Mellan-féle személyiség típusok megoszlása

Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A **motiváció** megismerése miatt tettem fel azt a kérdést a kérdőívben, hogy mennyire ad az motivációt a fogadók számára, ha van egy **győztes szelvényük arra, hogy újabbat adjanak fel**. Közel 55% csak biztosnak gondolt sporteseményre áldoz a győzelem után újra pénzt, őket követik azok, akik nem adnak fel inkább egy ideig új szelvényt. 15% mindenképp újra megpróbálják a szerencséjüket, és ismét pénzt költenek sportfogadásra.

Érdekesnek tartottam feltenni a kérdést, hogy gondoltak-e már arra a fogadók, hogy **esetleg túl sok pénzüket költik el** sportfogadásra. A 144 főből 56-an már érezték úgy, hogy sok az a pénzüsszeg, amit erre a célra fordítanak, 88 fő szerencsére azonban még nem érezte úgy, hogy túllépett volna már azon a képzeletbeli határvonalon, ahol érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy esetleg ritkábban vagy kevesebb pénzt tegyen fel sportfogadásra (21. ábra).

21. ábra: Túl sokat költ sportfogadásra?
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A mindenki számára kitöltendő rész utolsó előtti kérdésében a **sportfogadás összeállítására szánt időt** mértem fel, zárt kérdéssel. 83 fő, azaz a válaszadók 53%-a néhány perc alatt elkészíti, 31%-nak pedig körülbelül fél óra kell hozzá. Van egy olyan személy, aki napokat gondolkodik rajta és két fő, aki pedig több órán át töri a fejét.

5.2.3. Sportfogadó perszónák

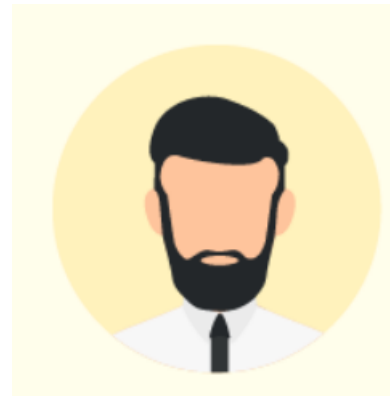
A sportfogadás terén, mint az élet más területein megállapíthatóak tipikus embertípusok, akik a szerencsejáték ezen területét választják. Az alábbi perszóna típusokat határoztam meg adatszűrések segítségével.

Fogadó Ferenc egy fiatal, harminc év alatti férfi fogadó, aki a fővárosban vagy megyeszékhelyen lakik. Évente csupán néhány alkalommal költi pénzét sportfogadásra online vagy lottózóban egyaránt. Főként labdarúgásra és kosárlabdára teszi le voksát, 1-3 eseményre egy szelvényen. A tétrakásának indoka az, hogy bevallása szerint ismeri a bajnokságot. 3000 Ft-os

tétet tesz fel egy-egy szelvényre, és főként fiatal kora miatt kockázatkerülő. Nem esett még abba a hibába, hogy túl sok pénzt költene, remélhetőleg nem is fog ez megtörténni, hiszen fél belevágni a kockázatos befektetésekbe. Nem tekint befektetésként a sportfogadásra, csak játéknak fogja fel leginkább.

Befektető Béla jellegzetessége, hogy befektetésként tekint a sportfogadásra. 26-30 év közötti férfi, aki nem él falun vagy községben csakis különböző város típusokban. Főiskolát, egyetemet végzett tanult ember, valószínűleg ebből fakadóan elegendő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy jó döntést hozzon a pénzügyei tekintetében. Hetente befekteti pénzét, leggyakrabban valamilyen online platformon. Közel 10 000 Ft-ot tesz fel a szelvényére, de mégis kockázatkerülőnek vallja magát. Nagy nyereséget is sikerült már bezsebelnie, és körülbelül 1-5 éve kezdte már ezt a befektetést.

Kockázatvállaló Kálmán heti gyakorisággal költi pénzét szerencsejátékokra, az online platformokat részesíti előnyben. Merész a tétrakásban, 10-20 ezer forintot is képes feltenni egy-egy általa összerakott szelvényre, nyereségei pedig összhangban állnak a bevállalósággal, hiszen több százezer forintos összegekkel büszkélkedhet. Viszonylag gyorsan néhány perc alatt vagy legfeljebb fél óra alatt készen áll a győztesnek vélt szelvény, esetenként akár már

a befektetésbe is belevág a sportfogadás tekintetében.

Női Nóra egy hölgy sportfogadó, aki 25-35 év között van és okos embernek tartja magát, érettségivel vagy egyetemi diplomával rendelkezik. Évente csupán néhány alkalommal fogad, akkor is inkább offline felületen például lottózóban vásárol szelvényt. Egy, de

maximum három eseményre fogad csak, főleg baráti ajánlás alapján. Nem tesz nagy tétet, körülbelül 500 – 1000 Ft-ot szán rá az év néhány ilyen kivételes napján. Aggodalmaskodó, fél attól, hogy esetleg elveszíti pénzügyei felett az irányítást. Nyereményei csekélyek, előfordul, hogy hosszú időn át nem is sikerül nyernie.

Érett Éliás 45 év feletti férfi, aki megyeszékhelyen lakik. Online felületen fogad, körülbelül heti rendszerességgel. 3-5 eseményt választ ki egyszerre, hiszen úgy véli, ismeri az adott bajnokságokat. Körülbelül 500 Ft – 1000 Ft közötti tétet választanak csak, nyereményei azonban jóknak mondhatóak. Nem tekint befektetésként a sportfogadásra, az csupán egy hobbi, amellyel jó eltöltenie az idejét.

(Képek forrása: <https://kosarertek.hu/konverzio/a-perszonak-hattereben>)

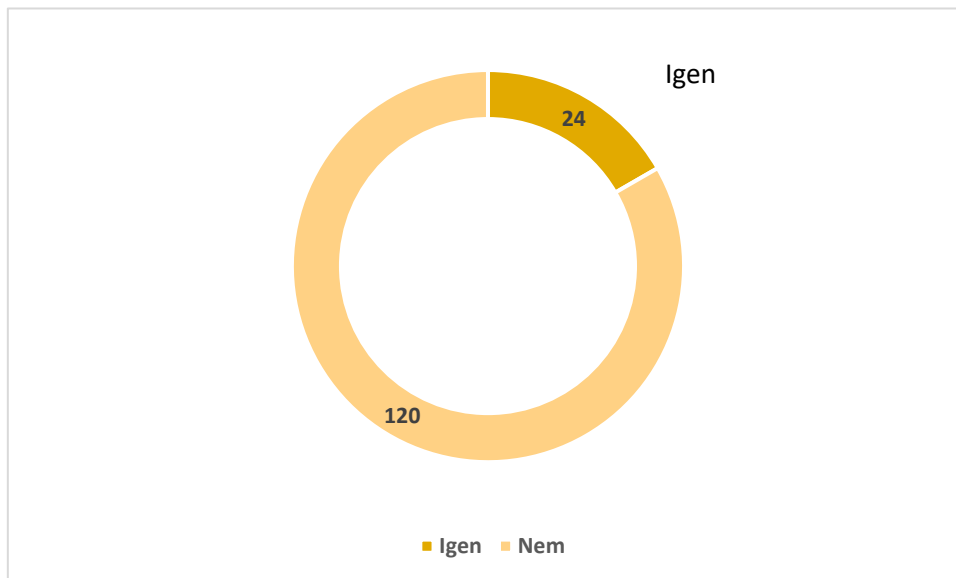
Összességében úgy gondolom jó sportfogadási ismeretekkel rendelkeznek a kérdőívet kitöltők, nem túl kockázatvállalóak, nem keverik magukat többnyire adósságspirálba. Számomra meglepő arányban vannak azok a személyek, akik befektetésként vélekednek a sportfogadásról. Sok érdekes karakterrajz adható meg a megszerzett adatokból, amelyek érdekes kutatási alapot biztosítanak a pszichológiai oldal még mélyebb megértésének érdekében a sportfogadás viszonylatában.

5.3. Megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek? – 2. kutatási kérdés

Ahogy az elméleti részben bemutattam, a befektetések nagyon különbözőek lehetnek, azonban előfordulhat, hogy valaki a sportfogadásra is befektetésként tekint. Második kutatási kérdésem, azaz *megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek* megválaszolása érdekében keresem azokat a jellemzőket, amelyekkel ez bebizonyítható és kimutatható.

A befektetéseknel a megfelelő döntés meghozatalához 5 kérdést mutattam be az elméleti részben, amelyekre érdemes választ adni. Ezek: Mi legyen a befektetés időtávja? Mi a cél? Milyen összeggel történjen? Milyen hozamot várunk? Igényel-e szakértelmet?

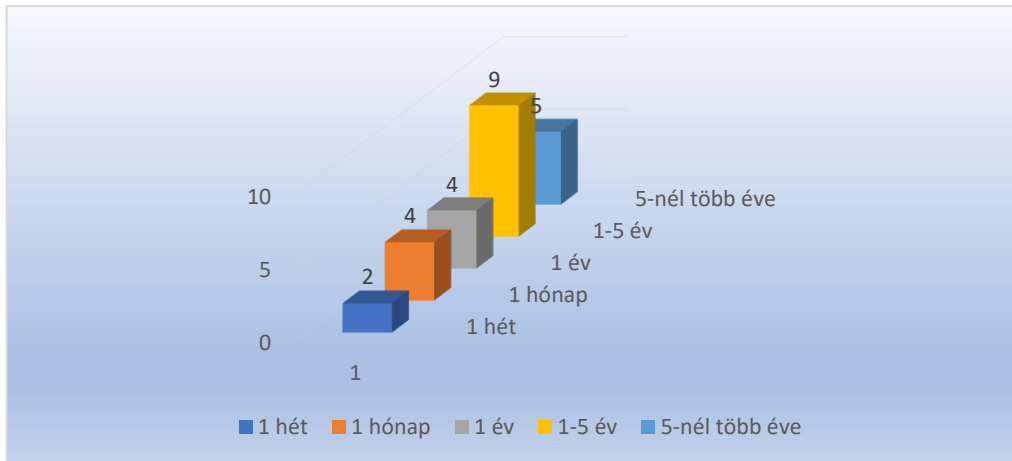
A témaspecifikus kérdések zárásaként egy eldöntendő kérdést tettem fel, amelynél igen-nem válaszlehetőséggel adhatták meg a kitöltők, hogy **tekintett-e már** az adott személy a **sportfogadásra úgy, mint befektetés**. 24 fő már fektette sportfogadásba a pénzét, a többi kitöltő nem tekintett még így a szerencsejáték ezen formájára (22. ábra).

22. ábra: A sportfogadók válaszai arra, hogy tekintettek-e már vagy jelenleg tekintenek-e befektetésként a sportfogadásra
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

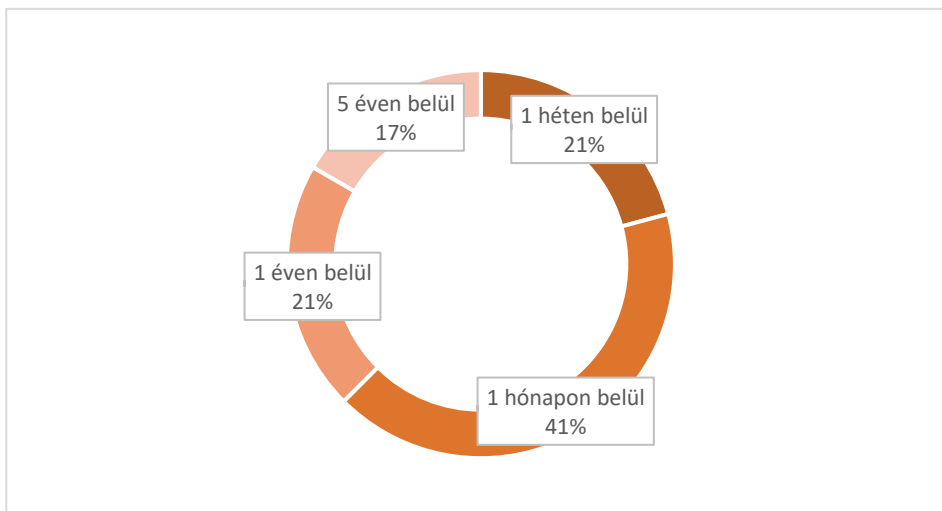
Kérdőívem során igyekeztem a lehető legtöbb fontos információt összegyűjteni azoktól a kitöltőktől, akik befektetésként gondolnak a szelvényekre tett pénzre. Ezek segítségével igyekszem megválaszolni a befektetésként történő értékeléshez szükséges kérdéseket is.

Elsőként felmértem, hogy **mennyi ideje fektetik pénzüket sportfogadásba** a kitöltők. A 24 válaszadó közül 18-an is egy éve vagy annál hosszabb ideje fektetik sportfogadásba a vagyonukat, 6-an vannak, akik ennél rövidebb ideje. Ez alapján elmondható, hogy viszonylag hosszútávú tapasztalatokról tudtak beszámolni nagyobb arányban, amely már egy megalapozottabb vélemény lehet és pontosabb is annál, mint aki csak most vágott bele a sportfogadásba (23. ábra).

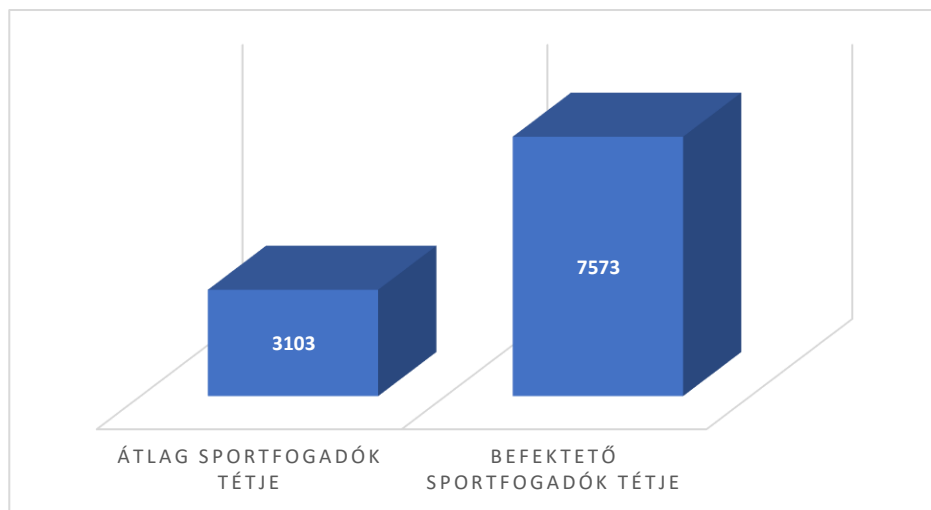
23. ábra: Mennyi ideig/ideje fektetik a pénzüket a sportfogadásba? (fő)
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A befektetés célja ebben az esetben is természetesen az, hogy nyereségesek legyenek a sportfogadók. Azonban nem mindegy, hogy ezt milyen időtávban szeretnék elérni. Az ezzel kapcsolatos zárt kérdés során a kitöltők több, mint 41%-a az **1 hónapon belüli nyereségessé válást** választotta. Ezt követte az egy héten belüli megtérülés, és az egy éven belüli megtérülés (24. ábra).

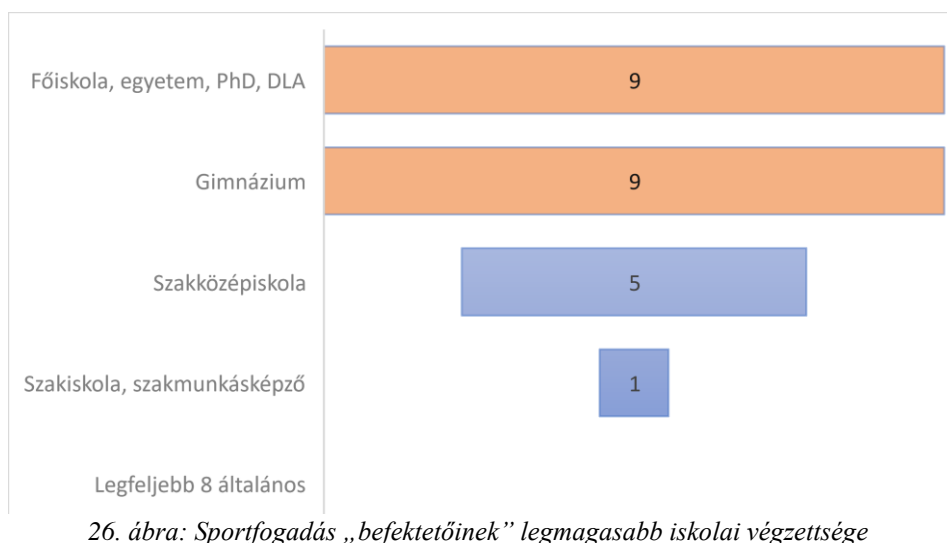
24. ábra: A sportfogadók milyen időtartamra tervezik a befektetésük nyereségessé válását
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Annak érdekében, hogy meg tudjuk nézni a befektetési szokásokat, érdemes áttekinteni, hogy mekkora összegben fektetnek be sportfogadásba az illetékesek. Elmondható, hogy a kitöltők ezen csoportja sokkal **nagyobb téttel** teszi meg a kiválasztott mérkőzéseket, mint a más hobbi szinten játszó társaik. Míg a sokaság egészére számítva 3103 Ft-ot áldoznak be, addig a befektetőként jellemzett kitöltők átlaga 7573 Ft lett a kérdőíves kitöltés alapján (25. ábra).

25. ábra: Átlagos vs befektető sportfogadók átlag tétje (Ft)
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

A befektetési tevékenységhez szükséges a megfelelő képzettség is. A befektetésként értékelő 24-ből 18-an vagy érettségit szereztek vagy egyetemi, felsőoktatási, PhD vagy DLA fokozatuk van. Egyetlen válaszadó sem található itt, akinek csupán legfeljebb 8 általános iskola lenne a legmagasabb iskolai végzettsége (26. ábra).

26. ábra: Sportfogadás „befektetőinek” legmagasabb iskolai végzettsége
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Az iskolai végzettség mellett a pénzügyi ismeretek feltérképezése is indokolt. Kérdés volt, hogy ismernek-e **más lehetőséget**, amelybe befektethetnék a válaszadók pénzüket (27. ábra).

27. ábra: Más pénzügyi befektetések ismerete
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Csupán 2 olyan ember vallotta magát sportfogadási befektetőnek, aki nem ismer más lehetőséget arra, hogy hozamot érjen el más alternatívával a vagyonával. A többiek valószínűsíthetően előre megfontolt döntést hoztak, más típusokkal összevetették ezt a formát annak érdekében, hogy a legjobb eredményt ériék el.

A **primer kutatás** alapján elmondható, hogy **megadhatóak** azokra az általános kérdésekre adott válaszok a sportfogadás estében is, mint más befektetéseknél (28. ábra). Jól kivehető, hogy a sportfogadók is **megadják, milyen időtávban** igyekeznek nyereségesek lenni, ebben az esetben a **rövidtáv** dominál, hosszú távúan kevesen gondolkoznak. A cél szintén megadható, itt is a lehető **legmagasabb hozam** elérése a szándék. A **befektetés összege** is megválaszolható, hiszen az anonim kitöltés alapján több, mint 7 000 Ft-os átlagos alapot adtak meg. A **szakértelem szükségességét** szekunder forrásokból nyert információim is alátámasztják. Sokan ugyanis azt gondolják, hogy sportfogadásba nem lehet befektetni, mert az csupán a szerencsén múlik. Az igazság azonban az, hogy igenis **lehet jól csinálni** és valóban nagy összegeket bezsebelni a mérkőzésekre való fogadásból is. Ez nem egy tipikus munka, amely 8 órát visz el az ember életéből, hiszen a legtöbb **mérkőzés hétvégén zajlik**, akkor is **főként délután is éjszakába nyúlóan**. Lényeges, hogy egy **jó stratégiát** válasszon hozzá a befektető, illetve képes legyen rá időt áldozni, hiszen **tömérdek statisztika áll rendelkezésre** szinte minden egyes sportágról. Pontosan az *utóbbi két tevékenység választja*

el egymástól a hobbi fogadót és a befektetői célú sportfogadót egymástól. Tehát az utolsó két kérdés is értelmezhető a sportfogadásra. Összességében tehát megállapíthatom, hogy a **sportfogadás megfeleltethető befektetésként.**

Befektetések fő kérdései a megfelelő döntéshez

- Mi legyen a befektetés időtávja? ✓
- Mi a cél? ✓
- Milyen összeggel történjen? ✓
- Milyen hozamot várunk? ✓
- Igényel-e szakértelmet? ✓

28. ábra: A befektetések fő kérdéseinek megfeleltetése a sportfogadással
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

5.4. Megéri-e a pénzünket szerencsejátékba fektetni? – 3. kutatási kérdés

Vannak klasszikusok részek és statisztikák, amelyek átnézése szinte kötelezőnek mondható annak érdekében, hogy sikeres legyen a fogadás. Érdemes egy pillantást vetni az **aktuális tabellára**, azaz hányadik helyen állnak a csapatok, amelyek megmérkőznek egymással. A legtöbb szakértő azt javasolja, hogy a szezon elején és végén ne hagyatkozzunk rá túlságosan, hiszen még vagy alakulóban vannak az együttesek a végén pedig már a biztos helyek tudatában elkényelmesedhetnek a top csapatok is akár. A második statisztika, amit érdemes áttekinteni, az a **csapat, sportoló aktuális formája**. Itt láthatjuk, ha egy csapat esetleg egy nyeretlenségi szériában van vagy éppen győzelmi szériában van és bárki ellen lehet esélye. Ehhez kapcsolódik, ha egy-egy negatív széria után bekövetkezik az edzőváltás akkor az esetek nagy részében a csapat utána megerősödik, és néhány meccsen át új impulzust nyerhet a változástól. Továbbá a **két csapat egymás elleni korábbi eredményeit** is hasznos lehet áttekinteni. Vannak olyan párharcok, amelyekben szinte mindig borul a papírforma, hiszen az adott csapat úgy nevezett mumusa az esélyesebb csapatnak és többször is meglepte már. Az is kiolvasható az egymás elleni eredményekből, hogy valószínűsíthetőleg mire mérkőzésre lehet számítani, sok gól/pont fog születni vagy esetleg egy gyengébb színvonalú összecsapás várható tőlük. Sok sportfogadó nem is az eredményt veszi figyelembe elsősorban, hanem **egyéb opciókat**, mint például büntetőlapokra, összes dobott pontra, kiállításra vagy labdarúgás esetén büntetőre fogad. Léteznek **online szoftverek** is, amelyek igyekeznek tippeket adni rengeteg adatot elemezve, de természetesen azok sem működnek 100%-os hatékonysággal. Fontos, hogy ha mindig a statisztikákból kiolvasható lenne egy-egy mérkőzés kimenetele, akkor nem is lenne értelme lejátszani a mérkőzéseket, a **papírforma igenis borul** nagyon sokszor.

Empirikus kutatásom részeként egy érdekes cikk (Varin, 2021) interjújaként szerezhettem fontos információkat egy **befektetőtől**, aki a sportfogadásban látja a pénzének a legjobb helyet. Sőt egyenesen a **sportfogadás lett a fő munkája**, hiszen már elért arra a szintre, amikor több bevétele volt belőle, mint a civil munkájából. Körülbelül 50 ilyen ember lehet hazánk területén, aki hasonlóan ebben látja az elsődleges pénzkereseti lehetőséget. Szinte természetesként hat, hogy a nagy győzelmek mellett természetesen vannak kevésbé sikeres hónapok is, amely miatt egy **hullámvasút** érzet alakulhat ki a szerencsejátékosban, de ezeken a siker érdekében fontos átlendülni. **Kevésbé sem stresszmentes** ebből élni, mint a munkahelyre bemenni a kevésbé szimpatikus kollégák mellé, hiszen előfordul, hogy a mérkőzés véghajrájában bukjuk el a pénzünket és esünk el egy nagynak ígérkező nyereménytől. Ha már nyeremény, akkor érdemes megemlíteni, hogy míg például **Angilában adómentes** a szerencsejátékból ezen fajtájából származó jövedelem, addig **hazánkban meg kell fizetni** a rá kiszabott adókat.

Annak érdekében, hogy **mérjük**, sikeres-e a sportfogadásba történő befektetésünk, mindenképp érdemes a **ROI**-val számolni. A ROI az angol Return Of Investment szavak összetételéből született meg, jelentése megtérülés. A legjobbnak tekinthető befektetők mind használják annak érdekében, hogy megtudják, milyen szériában is vannak az adott periódusban. A **profit és a befektetett összeg hányadosát szorozzuk** meg még **százzal**, és úgy kapjuk meg a ROI értéket.

$$ROI = \frac{Profit}{Befektett\ összeg} * 100$$

Több egyéb módja is van a kiszámításának különböző helyzetekben, mint például, ha profittal zártuk az elmúlt időszakot, vagy épp veszteséggel akkor kicsit módosítani kell a számításon. Az eredmény értelmezésénél a profik **2-5%-os** ROI mutatót már **legendőnek** tartanak, ha az fölött van a kapott érték az már egyenesen extra kategóriának számít.

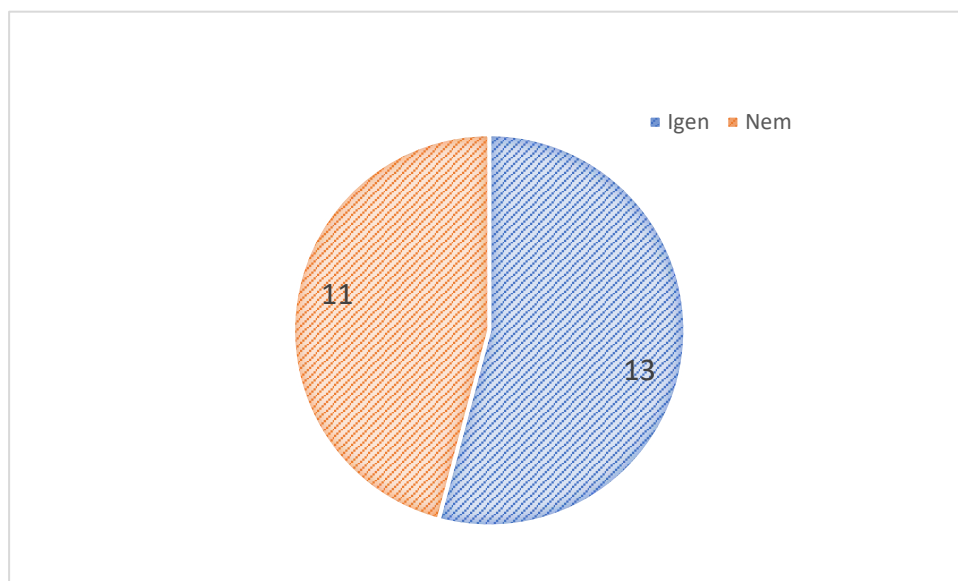
Ugyancsak, mint a ROI, a közgazdaságtanból is emlékezhetünk a **Yield** mutatóra. Sportfogadási körben ismert képlete a teljes *befektetett tőke és a nyereség / veszteség* aránya. Ebben az esetben az a vizsgálat tárgya, hogy egy meghatározott időszakban egy-egy fogadásunkkal mennyi hozamot sikerült elérnünk. A pontos képlet sportfogadási

szempontból úgy alakul, hogy a **nyeremény összegéből kivonjuk a befektetett összeget**, a **kivonás eredményét elosztjuk a befektetett összeggel** és **végül megszorozzuk százzal**, hogy **százalékos értéket** kapjunk. Ennél a mutatónál 4 és 10 százalék közé helyezik az eredményes sportfogadókat.

$$YIELD = \frac{\text{Nyeremény összege} - \text{Befektett összeg}}{\text{Befektett összeg}} * 100$$

Ez a két mutató nagyon sokat segíthet az **egyéni megítélésben** és abban, hogy számszerűen is láthatóvá váljanak az eredményeink (Sportfogadás online, 2022).

Kérdőíves kutatásomban is vizsgáltam a sportfogadás nyereséges mivoltát (29. ábra). Egyértelmű eldöntendő kérdésként tettem fel a befektetőknek, hogy mit gondolnak, megéri-e összességében, nyereséges-e sportfogadásra pénzt költeni és befektetési tevékenységet végezni. Nem született egységes vélemény: majdnem fele-fele arányban gondolták úgy, hogy megéri vagy nem éri meg az említett tevékenység, **valamivel több volt az igen.**

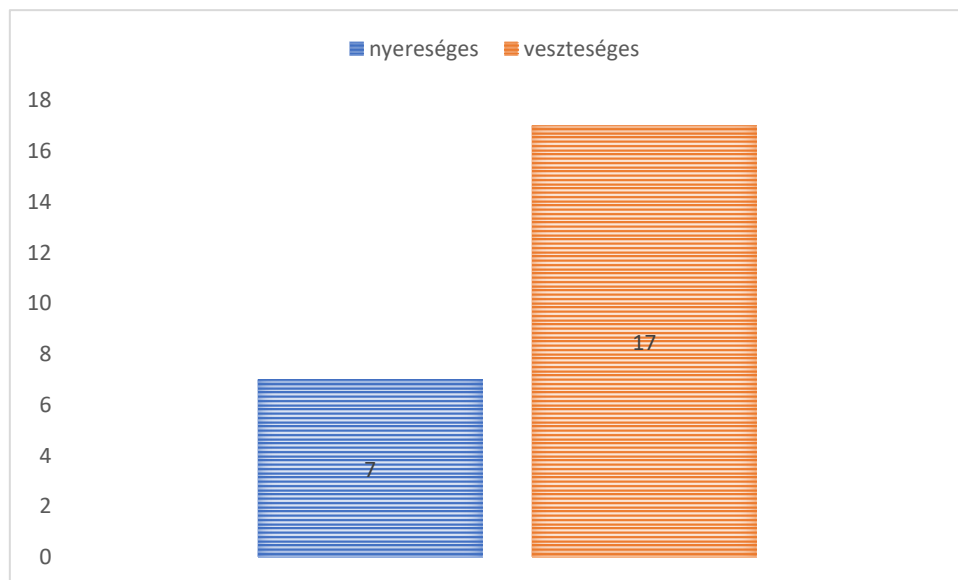

29. ábra: Nyereséges összességében sportfogadásba fektetni?
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Azonban nem csupán az egyéni, szubjektív válaszokat veszem alapul ahhoz, hogy megválaszoljam ebben a fejezetpontban feltett kutatási kérdésem, hanem hogy teljesebb képet kapjunk, egy számítással igyekszem kideríteni a befektetők szokásaiból, hogy vajon megéri-e vagy sem számukra a sportfogadás. A felmérésben megkaptam a választ arra, hogy **milyen gyakran fogadnak, mekkora összegben** tesznek tétet általában, és mi volt a **legnagyobb nyereményük a válaszadóknak.**

A számítás során a gyakoriságokat **éves alkalmakra vetítettem át**, így aki azt nyilatkozta, hogy naponta ad fel szelvényt, az 365 alkalom lett éves szinten, a heti feladók 52, a havonta több alkalommal fogadók esetében havi 8 alkalommal számolva évi 96 lett, az évente több alkalommal állítást 20 alkalomnak számoltam, míg az évente néhány alkalom esetében 5-tel kalkuláltam. Az **éves alkalmak és az átlagos tét szorzataként** megkaptam az **évi befektetés összegének mértékét**. Ez a sportfogadónál közel 2 millió forintra jött ki. Ha minden személyhez külön figyelembe vesszük a legnagyobb nyereményt, akkor **azt kapjuk, hogy ha nagyobb a nyereménye, mint a befektetés akkor biztosan érdemes volt**, amennyiben kevesebb a nyeremény, akkor nem biztos, mivel egy személynek több nyereménye is lehetett az év során, de csak a legmagasabbról nyilatkozott. Azaz nyereséges lehetett több személy is, egy lehetséges módot szeretnék csak bemutatni annak érdekében, hogy további képet kapjunk a válaszadók eredményességéről.

Számításom során kiderült, hogy 7 olyan személy volt, akinek a legmagasabb nyereménye fedezni tudta valószínűleg az egész éves befektetését, azaz azon felüli nyereményei már mind hozamot termeltek neki. 17 másik befektetőnek azonban a legnagyobb nyeremény nem volt elegendő a fedezethez, így nekik remélhetőleg több másik győztes szelvényük is volt, amellyel sikerült még bevételre szert tenniük a pozitív eredmény érdekében. A 7 fő **közel egyharmad nyereséges csoportot** jelent, ami véleményem szerint jó aránynak számít (30. ábra).

30. ábra: Nyereség-veszteség kalkuláció a kérdőív adataiból származtatva
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

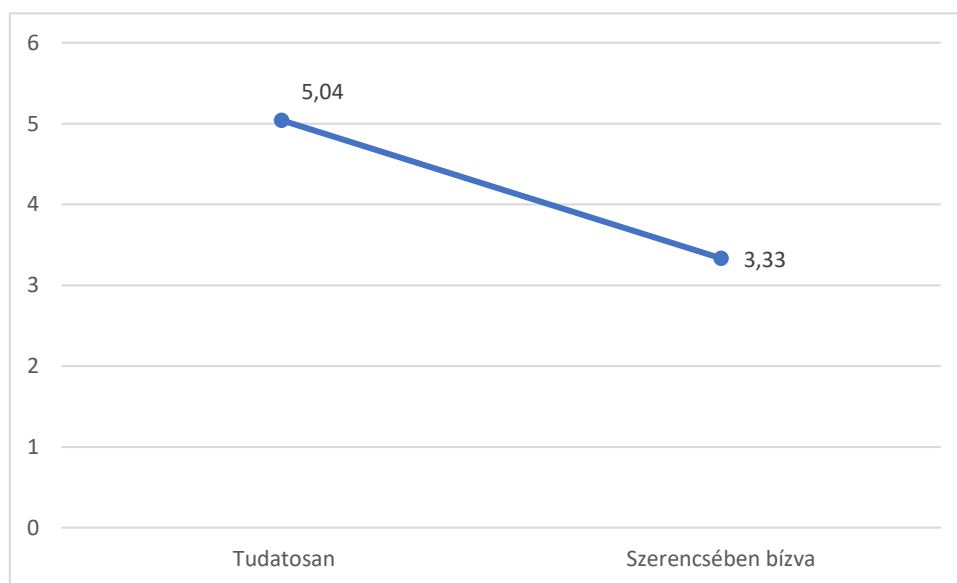
Összességében elmondható, hogy **lehet nyereséges** a sportfogadásba való pénz befektetése, azonban ahhoz megfelelő stratégia, statisztikai elemzés, felkészülés és tapasztalat is

szükséges lehet. Mint minden más befektetés, ez is **könnyen válhat veszteséggé**, de egy sikeres szelvény is feledtetni tudja az addig elvesztegetett forintokat.

5.5. Tudatosan tudjuk-e kezelni, vagy csupán a szerencsén múlik a sikerünk? – 4. kutatási kérdés

Minden más befektetés esetében, itt is érdekes kérdést vet fel az, hogy mi magunk tudjuk-e irányítani pénzünk sorsát, vagy csupán a véletlen, esetenként a szerencsén múlik a sikerünk? Véleményem szerint meg lehet tenni a lehető legtöbbet, amit tudunk, de előfordul, hogy annak ellenére se leszünk sikeresek. Továbbá vannak olyan szerencsés csillagzat alatt született embertársaink is, akik bárhogyan csinálhatják, nagyrészt sikerül győztesen kijönniük a fogadásból.

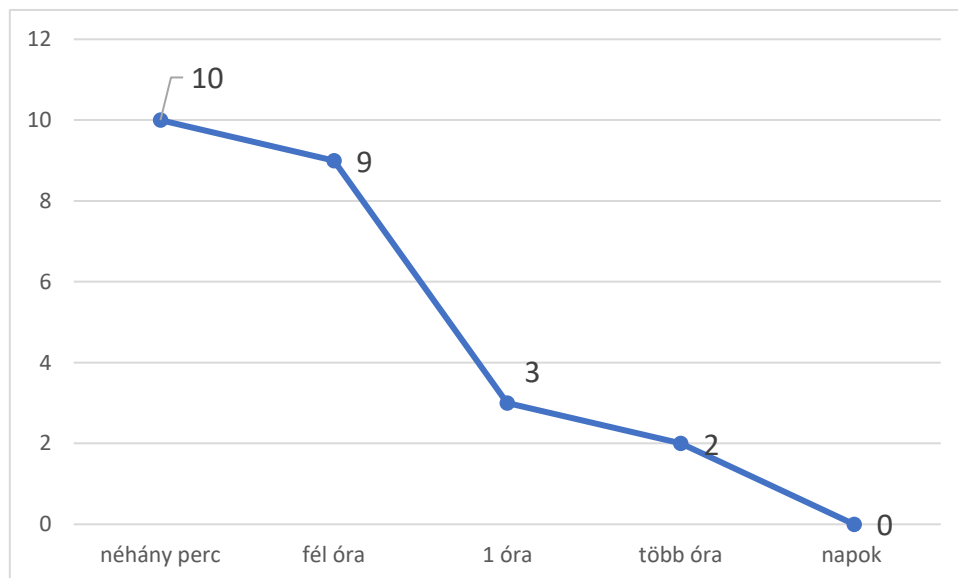
Kutatásomban **Likert-skálán** adtak választ arra azok a sportfogadók, akik befektetésként tekintenek vagy tekintettek már a szerencsejáték ezen fajtájára arra a kérdésre, hogy **mennyire a szerencse és mennyire a tudatos** elemzés, ami segíti munkájukat (31. ábra). A skálán 1-től 7-ig jelölhették meg, hogy mennyire igaz rájuk az adott állítás. Az 1-es szám jelölte az egyáltalán nem igazat, míg a 7-es a teljes mértékben érvényeset. Az átlag eredményéből látható, hogy a tudatossággal inkább egyetértenek (5,04), míg a szerencsére jóval kisebb arányban támaszkodnak (3,33). Mint már elméleti oldalról többször is felmerült, nagyon sok jó statisztika és oldal foglalkozik a tudatos megfontolásokkal a sportfogadás területén, valószínűsíthetőleg ennek eredményeképp ezeket használva igyekeznek a befektetni a sportfogadásba.

31. ábra: A befektetők mennyire döntenek tudatosan vagy a szerencsére bízva
Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Amennyiben a válaszadó tudatosan fekteti be a pénzét, kíváncsi voltam arra, hogy mely platformokon, **milyen formában tájékozódik** a szerencsejátékról. Nyílt kérdésként sokféle válasz is érkezett. A válaszadók között volt olyan, aki csupán a **mérkőzésekről tájékozódik**, azokat követi és nézi. Felkészültebbek azok, akik az *eredmenyek.com* weboldalt böngészik, amely az egyik legnépszerűbb sporttal foglalkozó eredményoldal, ugyanis ott többféle statisztika is elérhető, illetve természetesen a mérkőzések eredménye, tabella is megtekinthető. Találkoztam olyannal is, aki nem csak itthoni, hanem **külföldi sajtókat** is olvas, követi a legtöbb **sportcsapat hivatalos felületeit** a minél naprakészebb információkért. Megemlítették a *tipstereket*¹ is, akik ma már a közösségi médiában is elterjedtek, akár influenszerekkel is dolgoznak együtt a széles csoport elérése érdekében. Talán a legtudatosabbnak azt nevezhetjük, aki elmondása alapján **saját statisztikai rendszert** dolgozott ki magának, és annak segítségével teszi meg tétjét.

Megfontoltság szempontjából, illetve a tudatos tervezéshez időre van szükség. Ezért tettem fel a kutatás során azt a kérdést, hogy körülbelül mennyi időbe telik elkészíteni egy remélhetőleg nyerő szelvényt (32. ábra). Meglepő adatként szolgált, hogy a befektetők nagy része **néhány**

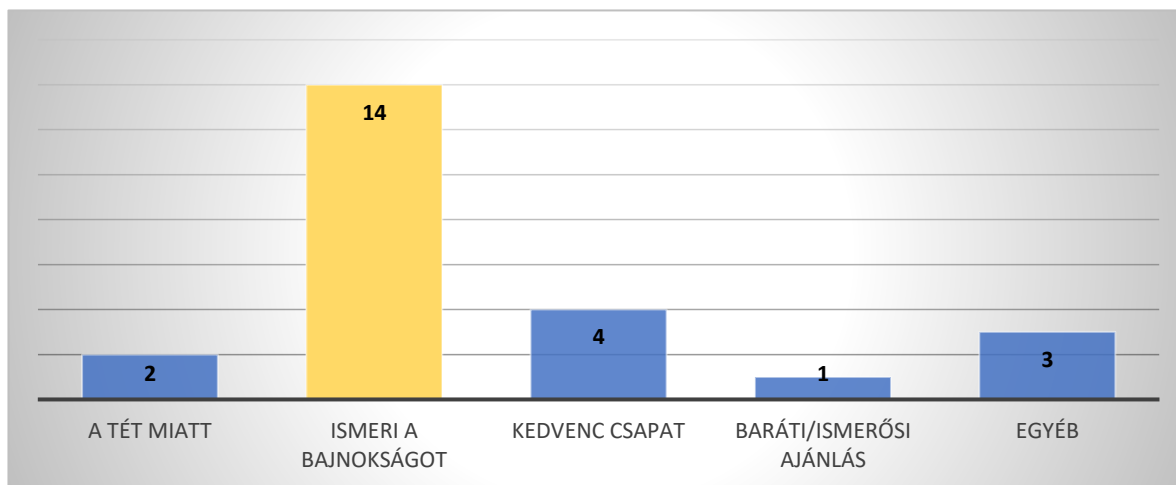

32. ábra: A szelvény elkészítésének ideje a befektetők körében
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

perc alatt elkészíti, kigondolja a szelvényükön szereplő mérkőzéseket. **Napok azonban senkinem sem kellenek**, hiszen annyi idő alatt már nagyon sokat változhatnak az esélyek, az odds-ok. Ezekből a válaszokból nem tükröződik egyértelműen a megfontoltság és a tudatosság, hiszen néhány perc alatt ritkán lehet átnézni különböző fontos statisztikákat.

¹ tipster angol kifejezés a tippet adó személyre utal

Szintén a tudatossági aspektushoz sorolható az is, hogy **mi alapján választja ki** a sportfogadó azt a mérkőzést, amelyre tétet tesz fel. (33. ábra) A többség ismeri a kedvelt vagy kiválasztott

33. ábra: A befektetők mérkőzés választásának indokai
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

bajnokságokat és annak segítségével határozza meg, hogy mely mérkőzések megtippelését érzi biztosabbnak. Az egyebek között volt megtalálható a már említett tipster segítség és a statisztikai mutatók.

A sportfogadók megoszthatták **egyéb gondolataikat** is a felméréssel összefüggésben. Volt, aki egyértelműen leírta, hogy nem hagyatkozik a szerencsére, úgy vélekedett, hogy a sportfogadás egyszerű matematikai számításokkal megadható. Nyilatkozott egy másik válaszadó is úgy, hogy okos döntésekkel létrehozható egy nyerési széria, ahol duplázásokat lehet elérni az ő számításai és rendszere alapján. Megemlítésre került a racionális szemlélet is, mely szerint amikor a pénzükkel játszunk, akkor nem lehet érzelmekre alapozni. Egy azonban biztos, hogy több embernek is hozzájárul a mérkőzés élményéhez az, ha fogadott, hiszen azáltal máshogy nézi a meccset, izgalmasabb számukra.

A tudatossághoz áttekintettem a kiértékelés során a **tudatos döntések** és a **legmagasabb iskolai végzettség közötti korrelációt**. Mivel a legmagasabb iskolai végzettség adatai nem számszerű adatok voltak, ezért azokat számokká alakítottam az alábbi táblázat alapján.

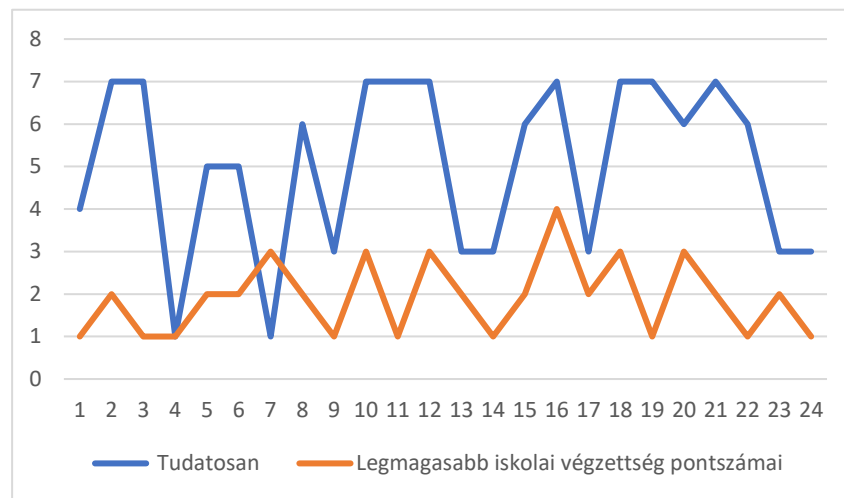
(34.ábra)

Legmagasabb iskolai végzettség	Pontszám
Főiskola, egyetem, PhD, DLA	1
Gimnázium	2
Szakközépiskola	3
Szakiskola, szakmunkásképző	4
Legfeljebb 8 általános	5

34. ábra: A legmagasabb iskolai végzettség kódolása
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

Az így kapott számsorral már elvégezhető a korrelációs számítás a tudatos döntésre adott pontszámok és a legmagasabb iskolai végzettség között. A **korreláció eredménye 0,27** lett, ami csak gyenge kapcsolatot, vagy inkább a kapcsolat hiányát jelzi. A korreláció pozitív előjele

35. ábra: A tudatos döntés és a legmagasabb iskolai végzettség számértékei
 Forrás: Primer kutatás alapján szerkesztve

azt mutatja, hogy minél inkább magasabb végzettségű volt valaki, annál nagyobb mértékben döntött tudatosan a sportfogadásban. (35. ábra).

Összességében tehát lehet tudatos a befektetés, a legtöbb befektető úgy is tervez, de természetesen közrejátszik a szerencsefaktor is a sok nyers statisztikai elemzés mellett. Hiszen sosem lehet csak a papírformát alapul venni, hiszen akkor nem is kellene a sportolóknak lejátszani a mérkőzést, a gép lejátszaná helyettük és megállapítaná az eredményeket.

6. Összegzés, konklúziók

Kutatásomban a szerencsejáték témakörét helyeztem előtérbe, azon belül is a **sportfogadás** adta az alapot. Négy kutatási kérdést fogalmaztam meg a témával kapcsolatban, azokra kerestem a választ vizsgálataimmal. Ennek érdekében **primer** és **szekunder kutatást** egyaránt végeztem. Munkám módszertanilag az alkalmazott kutatásokon belül egy **értékelő kutatás**, a kutatási problémák meghatározásából fakadóan **feltáró jellegű volt**, más szempontból pedig, az online kérdőíves felmérés okán **kvantitatívnak** tekinthető.

Megállapítottam, hogy nem volt mindig jelen a sportfogadás a mindennapokban, főleg nem a mai formájában. Feltártam, **mikor és hol kezdtek** el vele foglalkozni, illetve milyen **fő szakaszokon** ment keresztül annak érdekében, hogy ma már úgy fizethessünk be rá pénzt, ahogy most mindennapokban tesszük. Hazánkban is ki tudtam emelni több **fontos fordulópontot**, melyen keresztül láthatjuk, hogyan jutottunk el az első lutritól egészen a digitális sorsjegyek és az e-sport világába. Bemutattam, **hogyan működik a sportfogadás**,

illetve a legfontosabb, témához kapcsolódó **alapfogalmak ismertetésére is kitértem**, mint például az odds, tét, kombinált fogadás, nyeremény. Sportfogadás tekintetében sokféle eseményre fogadhatunk, akár 134 féle közül tudjuk kiválasztani a számunkra legmegfelelőbbet. A platformok tekintetében két nagy csoportra bonthatjuk a sportfogadásokat: beszélhetünk **online, illetve offline** térről. Offline tekintetben megvizsgáltam, hogyan kell kitölteni egy magyar Tippmix szelvényt, valamint az online oldalak veszélyét is áttekintettem. Ennek kapcsán lényeges a mértékletesség megtartása, azonban sokaknak megszokássá válik ezen oldalak látogatása és a folyamatos pénzköltés, amely függőséget okozhat.

A sportfogadásnak van egy **pszichológiai oldala** is, több különböző emberi karakterrel találkozhatunk ezen a téren. Ebben a témakörben pénzügyi személyiségtípusokkal azonosítottam a sportfogadás szerelmeseit. Elsőként a **Mellan-féle pénzügyi személyiségtípusokat** vettem górcső alá, amelynek 9 fajtája van: a *kockázatkerülők, kockázatvállalók, költekezők, aszkéták, aggodalmaskodók, menekülők, spórolók, dorbézők és harácsolók*. A publikációk **5 fő pénzügyi személyiségtípust** is meghatároztak, ezek a *nagy költekezők, a fogyasztói társadalom vásárlói, az adósságot halmozók, a megtakarítók és végül a befektetők*. A személyiségtípusok mellett a **szerencsejáték addikciójává válásának lépései** is vizsgálhatók, hiszen a sportfogadók is eljuthatnak egy igencsak negatív állapotba. A folyamat először általában egy nyerő szériával kezdődik, azt követi a vesztes fázis, a kétségbeesés és a reménytelenség. Fontos, hogy felelősségteljesen bánjunk a szerencsejátékkal, és ebben az esetben is lényeges, hogy ha érezzük a bajt, kérjünk segítséget hozzátartozóktól, barátoktól vagy az illetékes segélyközpontban.

Kutatásomhoz szükséges volt áttekinteni a **befektetések típusait** is, amelyek közül a legjobb döntés meghozatalához **5 fő kérdést** szükséges átgondolni: Mi legyen a befektetés időtávja? Mi a cél? Milyen összeggel történjen? Milyen hozamot várunk? Igényel-e szakértelmet? Ismertettem néhány fontosabb **befektetési típust**, melyben az állampapírt, kötvényt, részvényt, forexet és az árupiaci termékeket emeltem ki.

A teljesebb kép kialakítása érdekében **helyzetelemzést végeztem hazánkban és külföldön** a sportfogadás **jogi környezete** és az **e-sport** területén. A sportfogadást kínáló weboldalaknak a szabályos működés érdekében licensszel kell rendelkezniük, illetve az érintett ország ide vonatkozó törvényeit is kötelesek betartani, amelyek egyébiránt Európán belül különbözőek lehetnek. Az e-sport tekintetében egy új trendről beszélhetünk, amely mára már az egész világon elterjedt és várhatóan bizonyos sportágak vagy események népszerűségét is túlszárnyalja magát a közeljövőben.

Empirikus kutatásom célja az volt, hogy feldolgozzam a sportfogadást mind pszichológiai mind pénzügyi/befektetési szempontból a kutatási kérdések megválaszolásának érdekében. A feldolgozás primer és szekunder kutatást is tartalmaz. A szekunder részben elsősorban meglévő **dokumentumokat, adatokat elemeztem**, míg a primer kutatást egy általam megalkotott **online kérdőíves felmérés** adta, amelyet a Google Űrlapok segítségével hoztam létre. Módszertanilag az **egyszerűen elérhető alanyok megoldást** alkalmaztam, a mintavétel tehát nem volt véletlenszerű. A kérdőív három nagy részre bontható: **demográfiai, témaspecifikus és befektetői kérdésekre**. Mintám teljes elemszáma 157 fő volt, a tőlük származó válaszokat pedig statisztikai módszerekkel dolgoztam fel, az egyszerűbb számításoktól kezdve összetettebb módszereken át (korrelációanalízis). A sportfogadás karakterisztikájához a perszóna elemzést is felhasználtam.

Első kutatási kérdésem a **sportfogadás karakterisztikájára** vonatkozott. A kérdés megválaszolásához a demográfiai adatokat és az alapvető sportfogadási kérdésekre kapott válaszokat elemeztem. Fontos kiemelni, hogy az adatelemzés során csak azokat a válaszokat vettem figyelembe, akik úgy nyilatkoztak, hogy foglalkoztak már sportfogadással, így a szűkített minta elemszáma 144 lett. A sportfogadói személyiségjegyek kirajzolódásához alapul vettem az elméleti részben bemutatott Mellan-féle személyiségtípusokat, illetve az 5 fő pénzügyi személyiségtípust, és összehasonlítottam azokat az egyes kategóriákhoz hozzárendelhető válaszokkal. Elemzésem azt bizonyította, hogy **mindkét besorolás helytálló**, a tulajdonságjegyek megtalálhatóak a sportfogadók körében is. A perszónák létrehozásához a **demográfiai adatokat és témaspecifikus kérdéseket** elemeztem, illetve szűrtem elsősorban alapvető statisztikai mutatókkal. A kutatási kérdésem megválaszolása érdekében **5 perszónát alakítottam ki**, akik leginkább lefedik a megkérdezetteket. Így született meg Fogadó Ferenc, Befektető Béla, Kockázatvállaló Kálmán, Női Nóra és Érett Éliás, mint a sportfogadás perszónái. Találkozunk köztük fiatalokkal, idősekkel, nővel és férfival is, illetve a befektető személyiség is megjelenik.

Második kutatási kérdésemben arra kerestem a választ, hogy **megfeleltethető-e a sportfogadás befektetési tevékenységnek**. A befektetésekhez az elméleti részben meghatározott fő kérdéseinek mentén vizsgáltam a sportfogadást is. Itt csak azokat a válaszokat elemeztem, akik úgy nyilatkoztak, hogy tekintettek már befektetésként a sportfogadásra. Jól kivehető a válaszokból a befektetés időtávja, a cél (nyereség realizálás), az, hogy milyen összeggel fektetnek be, milyen hozamot várnak el, illetve, hogy igényel-e szakértelmet. Az időtáv tekintetében a nagy többség **1 hónapon belüli megtérülést** tervez, céljaként pedig elmondható,

hogy csak úgy, mint más befektetéseknél **a legnagyobb nyereség elérése** lebeg a szemük előtt. Az átlagos befektetés is megállapítható volt a válaszok alapján, **átlagban több, mint 7000 forintos tét** a jellemző a befektető típusú sportfogadókra. A szakértelem szükségességére a magasabb iskolai végzettség alapján következtethetünk. Második kutatási kérdésemet dokumentum elemzéssel is alátámasztottam. Mindezek alapján **igazoltam, hogy értelmezhetjük befektetésként a sportfogadást.**

Harmadik kutatási kérdésemben azt kívántam megtudni, hogy **megéri-e a pénzünket szerencsejátékba fektetni.** A kérdés megválaszolásához primer és szekunder kutatást is végeztem. A szekunder kutatás során a témához kapcsolódó **releváns cikkeket dokumentumelemzéssel vizsgáltam,** amelyekben ismereteket gyűjthettem egy sportfogadási befektetőről, illetve a statisztikák fontosságáról. Megállapítottam, hogy két irányadó **pénzügyi mutatóval** számol a legtöbb fektető ebben az esetben, ezek a **ROI és a Yield** mutatók. Primer kutatásomban kísérletet tettem a nyereségesség megállapítására is, és megtérülést számoltam a a felmérésből nyert adatokból. Számításaim szerint a befektető típusú sportfogadók közel harmada nyereséges volt úgy, hogy az eddigi legnagyobb nyeresége képes volt fedezni az 1 éves sportfogadási kiadásait. Ez az arány véleményem szerint jó, tekintve, hogy ennél még nagyobb érték is kalkulálható lett volna, amennyiben kérdőívemben nem csak a legnagyobb, hanem az összes nyereség megadását is kértem volna. Kutatásom alapján összességében úgy gondolom, hogy megfelelő **tapasztalattal és felkészültséggel tud jó befektetés lenni** a szerencsejáték, és komoly vagyont is lehet belőle gyűjteni, akár elsődleges keresetként is.

Negyedik kutatási kérdésem arra vonatkozott, hogy **tudatosan tudjuk-e kezelni** a szerencsejátékot vagy csupán a szerencsén múlik az eredményesség. Ehhez megvizsgáltam a szelvény elkészítésének idejét, a mérkőzés választás okát is. A befektető válaszadók Likert-skálán válaszoltak arra is, hogy inkább tudatosan vagy szerencsére bízva fektetik be a pénzüket. A válaszadó befektetők inkább egyetértettek az állítással, hogy tudatosan fektetik be a pénzüket (Likert skálán 5), míg kisebb intenzitású értéket kaptam a szerencsére való hagyatkozás kapcsán (Likert skálán 3). A tudatos döntések és a legmagasabb iskolai végzettség közötti **korrelációt** is megvizsgáltam, amely arra engedett következtetni a 0,27-es eredménnyel, hogy statisztikailag nem mutatható ki összefüggés. A korreláció pozitív előjele egyébiránt azt mutatja, hogy minél inkább magasabb végzettségű volt valaki, annál nagyobb mértékben döntött tudatosan a sportfogadásban. Kérdésekre adott válaszom, hogy **tudatos lehet a sportfogadásba** való befektetés, ugyanis statisztikai és egyéb szekunder adatokkal kiválóan

elemezhetőek a mérkőzések, amelyekkel felkészültek lehetünk. Ugyanakkor **benne van a szerencsefaktor** is, hiszen nem támaszkodhatunk mindig a nyers adatokra.

Dolgozatommal egy népszerű, sokak által ismert tevékenységet vizsgáltam meg közgazdasági szempontból. Kutatásom **eredménye** a sportfogadás múltjának feltárása, a sportfogadók karakterisztikájának megadása, a szakirodalomban szereplő személyiségtípusoknak történő, valamint befektetési lehetőségként való megfeleltethetőség vizsgálata. Mindazonáltal gazdagítani kívántam a téma kapcsán fellelhető, jelenleg hiányosnak értékelhető empirikus kutatások körét is.

Irodalomjegyzék

Németh Erzsébet – Béres Dániel – Huzdik Katalin – Zsótér Boglárka: Pénzügyi személyiségtípusok Magyarországon – kutatási módszerek és primer eredmények - URL:

http://real.mtak.hu/39312/1/nemeth_erzsebet_beres_daniel_huzdik_katalin_zsoter_boglarka_u.pdf (Letöltve: 2022.10.21)

Sportfogadás online.com (2022): A sportfogadás eredete - Minden, amit tudnod kell – URL: <https://www.sportfogadasonline.com/akademia/tortenelem/> (Letöltve: 2022.10.08)

Maradjonjatek (2022): A szerencsejáték története – URL: <https://www.maradjonjatek.hu/a-szerencsejatek-tortenete> (Letöltve: 2022.10.08)

Sportfogadás online.com (2022): Az Online Sportfogadás Világában Használt Leggyakoribb Kifejezések, URL: <https://www.sportfogadasonline.com/jelentese/>, (letöltve: 2022.10.16)

Tippmix (2022) – URL: tippmix.hu (letöltve: 2022.10.16)

<https://www.tippmix.hu/mobil/utmutato> (letöltve: 2022.10.20)

Szerencsejáték Zrt (2022) - Hogyan kell kitölteni az új Tippmix szelvényt? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KXY5HhVEKm0&list=PLd33GQJnlEcI-ELCljK224O0Eyf3qwx8F> (letöltve: 2022.10.20)

Sportfogadási oldalak online (2022) – A legjobb bukmékerek rangsora URL: <https://ultrasportsbet.com/> (letöltve: 2022.10.20)

Szendrei Ádám (2020): Pénzügyi személyiségtípusok. Te melyikbe tartozol? URL: <https://szendreiadam.hu/elethelyzetek/penzugyi-szemelyisegtipus/> (letöltve: 2022.10.23)

Kingsway Recovery (2022): The Psychology of Gambling – URL: <https://kingswayrecovery.com/the-psychology-of-gambling/> (letöltve: 2022.10.23)

MNB-Pénzügyi Navigátor (2022): Befektetés, megtakarítás – URL: <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/befektetes-megtakaritas> (letöltve: 2022.10.27)

Magyar Állampapír (2022): Fogalomtár: URL: <https://www.allampapir.hu/fogalomtar/> (letöltve: 2022.10.27)

Magyar Nemzeti Bank (2022): Pénzügyi Navigátor: Kötvények URL: <https://www.mnb.hu/letoltes/kotvenyek.pdf> (letöltve: 2022.10.27)

Máté Norbert (2022): Részvény fogalma és jelentése - Részvény befektetés útmutató URL: <https://dolgospenz.hu/reszveny-fogalma/> (letöltve: 2022.10.27)

Pénzügyi Tudakozó (2015): Befektetések típusai, kockázatai, jellemzői URL: <https://penzugyi-tudakozo.hu/befektetesek-tipusai-kockazatai-jellemzoi/> (letöltve: 2022.10.27)

Elemzőközpont (2021): Mi az a Forex kereskedés? Hogyan működik a Forex? Kezdők gyakori kérdései URL: <https://elemzeskozpont.hu/mi-az-forex-kereskedes-hogyan-mukodik-forex-kezdok-gyakori> (letöltve: 2022.11.08.)

James Chen (2022): Forex (FX): How trading in the Foreign Exchange Market works URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/foreign-exchange.asp> (letöltve: 2022.11.08.)

Admirals (2022): Az árutőzsde kereskedése – az árupiac fogalma URL: <https://admiralmarkets.com/hu/education/articles/trading-instruments/arutozsde> (letöltve: 2022.11.08.)

Sportfogadás online.com (2022): A fogadási statisztikák böngészése elengedhetetlen - URL: <https://www.sportfogadasonline.com/akademia/statisztikak/> (letöltve: 2022.11.10.)

Varin (2021): Meg lehet élni a sportfogadásból? – megkérdeztünk egy profi – URL: https://www.hatharom.com/2021/01/18/profi-sportfogadas?fbclid=IwAR1Hx4I2PK5FDDWH-lnAUdy2K5XhtW5PNtkjo_XOGww9I2dkE33anxB1mt4 (letöltve: 2022.11.10.)

Kmetyó Annamária (2020) Spicy Princess Önreflexió és arculat tervezés URL: http://diploma.uni-sopron.hu/6766/1/szakedolgozat_ka_spicy_princess_leadass.pdf (letöltve: 2022.11.11.)

Sportfogadás online.com (2022) A ROI és a Yield - A sportfogadás legfontosabb mérőszámai - URL: <https://www.sportfogadasonline.com/akademia/roi/> (letöltve: 2022.11.11.)

<https://www.eredmenyek.com/> (Letöltve: 2022.11.11.)

Sourav Sinha: Positive Correlation – URL: <https://www.wallstreetmojo.com/positive-correlation/> (letöltve: 2022.11.12.)

Pénzcentrum (2022): Óriási változás jön a magyarországi sportfogadásoknál: visszatérhet az Unibet, a Bet365 – URL:

https://www.penzcentrum.hu/szorakozas/20220217/oriasi-valtozas-jon-a-magyarorszagi-sportfogadasoknal-visszaterhet-az-unibet-a-bet365-1122079?fbclid=IwAR0YZ1jXvm1Ruf_EpTYXJaqH49ZG_ao0r9JsgHVU4btskEELhbCp9fQ2W-s (letöltve: 2022.11.12.)

Szabó Emese (2021): Sportfogadás: itthon csak a foci rúg labdába? – URL:

<https://kepmas.hu/hu/sportfogadas-itthon-csak-foci-rug-labdaba?fbclid=IwAR1XefJluPIIRJVX7INm4ZmTmXG8jzfMdltnsUH9BRAMHoi8qy-2PHYJcOo> (letöltve: 2022.11.12.)

ECSDA: The Regulation of Sports Betting in Europe – URL:

https://www.ecsda.com/the-regulation-of-sport-betting-in-europe/?fbclid=IwAR3nG1hj4JfNcNBzTQsUeIUer0hTCSNr5LmNqt_wT33VzCE4mq5RVuLd7Tc (letöltve: 2022.11.12.)

Euronews (2022): eSports: Could it become more popular than the real thing?

<https://www.euronews.com/2022/06/23/esports-could-it-become-more-popular-than-the-real-thing> (letöltve: 2022.11.12.)

Targetr (2022) Buyer persona: jelentése, elemzés – és a készítés (mintával) - URL:

https://targetr.hu/buyer-persona/?fbclid=IwAR2017402ORj_XPG-56Y1xZ0mjZW4fj8kyS1Zxe8Guyf3RiKn-hgb06Xa3o (letöltve: 2022.11.13.)

(Képek forrása: <https://kosarertek.hu/konverzio/a-perszonak-hattereben/>)